CELE MAI FRUMOASE POVEȘTI

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Crăiasa Zăpezii

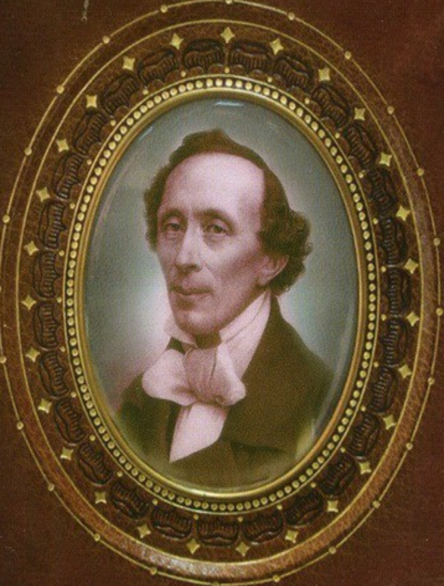

Crăiasa Zăpezii

ŞAPTE POVEŞTI ÎN UNA

ÎNTÂIA POVESTE,
despre o oglindă făcută cioburi

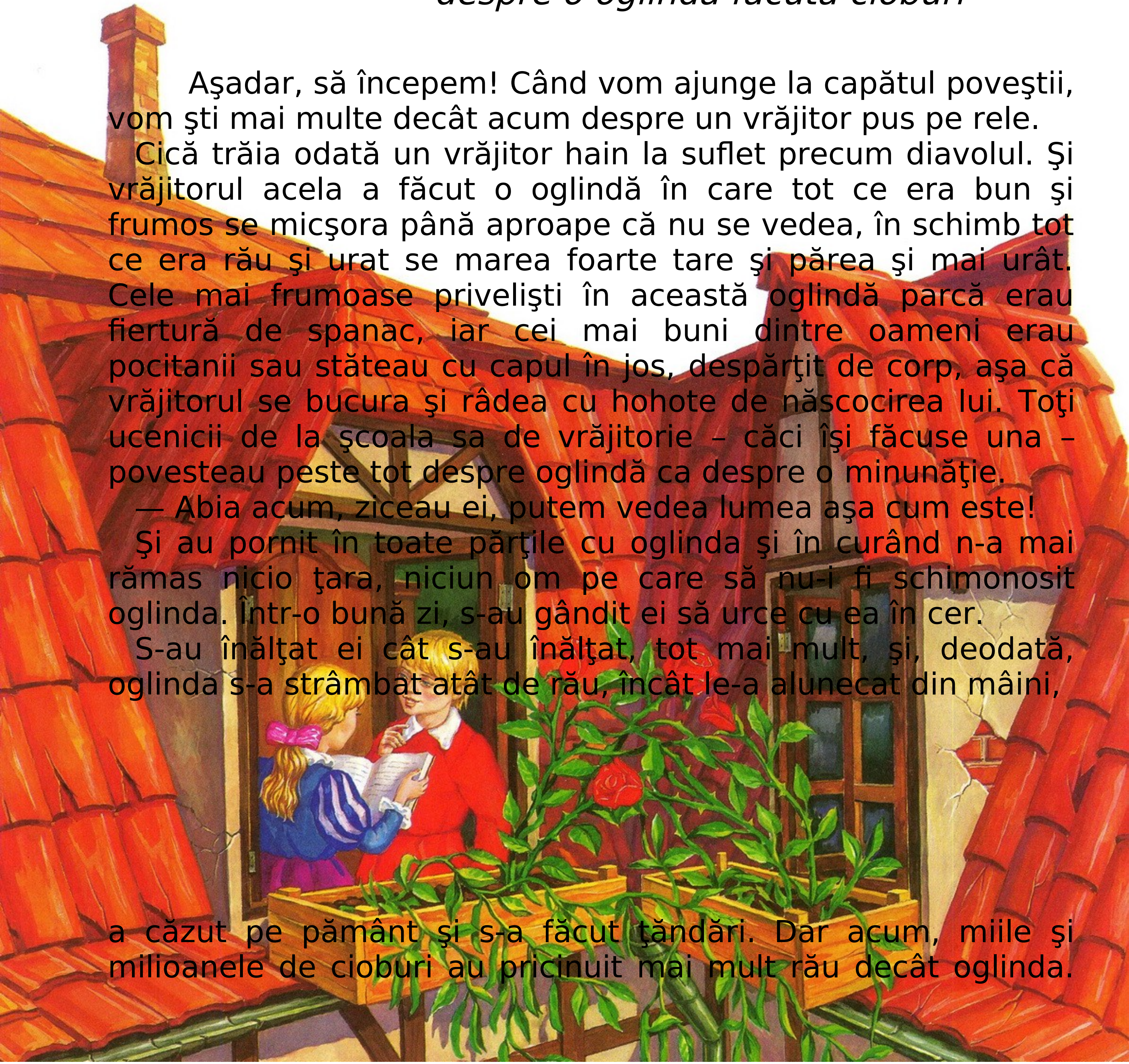

Aşadar, să începem! Când vom ajunge la capătul poveştii, vom şti mai multe decât acum despre un vrăjitor pus pe rele.

Cică trăia odată un vrăjitor hain la suflet precum diavolul. Şi vrăjitorul acela a făcut o oglindă în care tot ce era bun şi frumos se micşora până aproape că nu se vedea, în schimb tot ce era rău şi urat se marea foarte tare şi părea şi mai urât. Cele mai frumoase privelişti în această oglindă parcă erau fiertură de spanac, iar cei mai buni dintre oameni erau pocitanii sau stăteau cu capul în jos, despărţit de corp, aşa că vrăjitorul se bucura şi râdea cu hohote de născocirea lui. Toţi ucenicii de la şcoala sa de vrăjitorie – căci îşi făcuse una – povesteau peste tot despre oglindă ca despre o minunăţie.

— Abia acum, ziceau ei, putem vedea lumea aşa cum este!

Şi au pornit în toate părţile cu oglinda şi în curând n-a mai rămas nicio ţara, niciun om pe care să nu-i fi schimonosit oglinda. Într-o bună zi, s-au gândit ei să urce cu ea în cer.

S-au înălţat ei cât s-au înălţat, tot mai mult, şi, deodată, oglinda s-a strâmbat atât de rău, încât le-a alunecat din mâini, a căzut pe pământ şi s-a făcut ţăndări. Dar acum, miile şi milioanele de cioburi au pricinuit mai mult rău decât oglinda.

Unele dintre ele, mici cât un fir de nisip, s-au împrăştiat peste tot şi au intrat în ochii multor oameni şi acolo au rămas. Cei cărora le intrau în ochi cioburile acelea vedeau totul pe dos sau băgau de seamă numai ceea ce era urât, pentru că fiecare ciob păstra puterile malefice pe care le avusese oglinda întreagă. Unii oameni s-au trezit cu cioburi în inimă, şi asta era cel mai rău: inima li s-a prefăcut deodată într-un sloi de gheaţă. Alte cioburi erau aşa de mari, încât ai fi putut să faci din ele geamuri, dar ferească Dumnezeu să te fi uitat la prietenii tai cei mai buni prin geamurile acelea. Mai erau şi cioburi care s-au făcut ochelari,

numai că era vai de cei care purtau asemenea ochelari cu gândul să vadă lucrurile mai bine.

Vrăjitorul râdea să-i plesnească burta, de parcă l-ar fi gâdilat cineva. Iar prin lume zburau încă multe cioburi. Dar sa vedem ce s-a întâmplat mai departe!

A DOUA POVESTE,

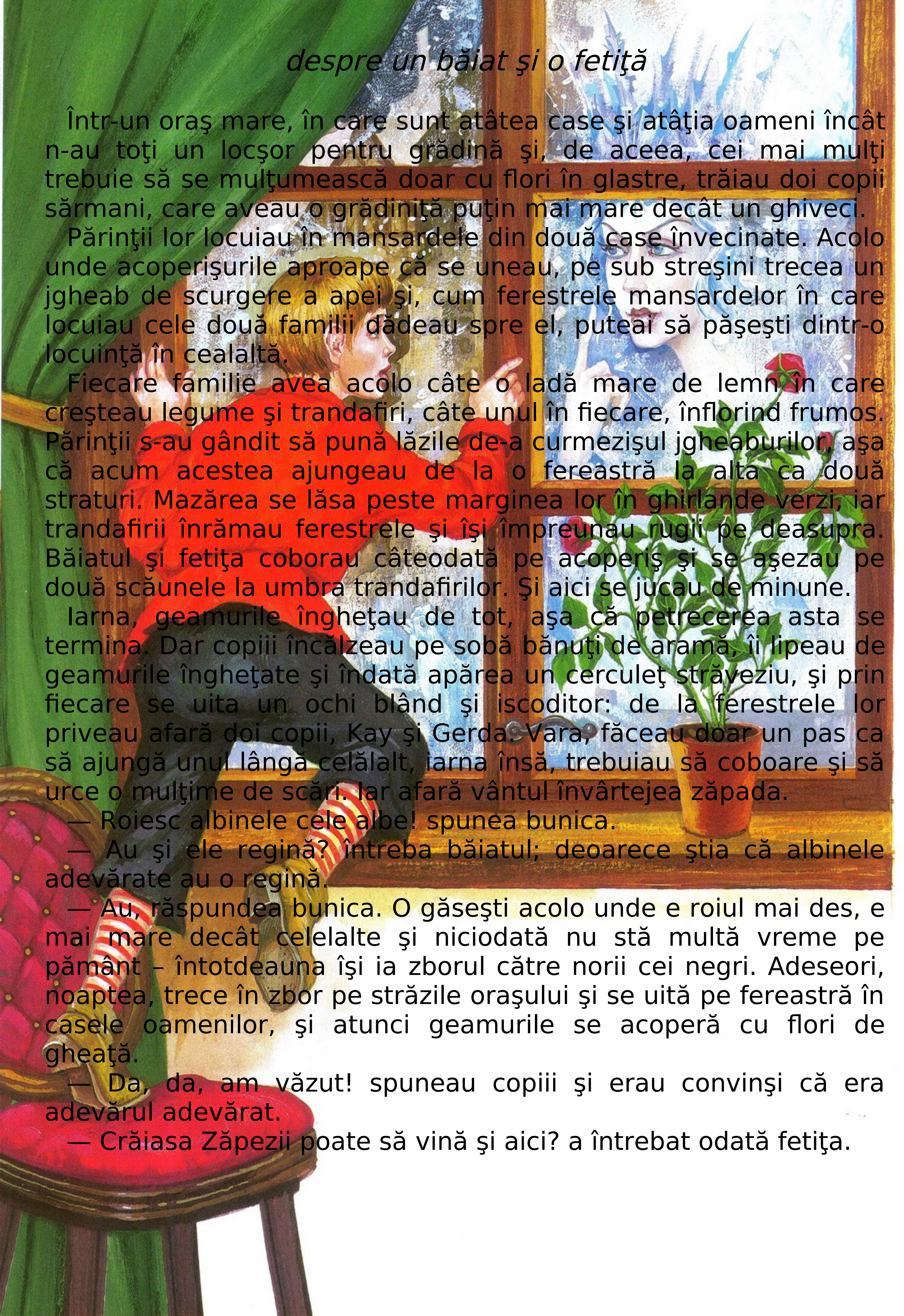

despre un băiat şi o fetiţă

Într-un oraş mare, în care sunt atâtea case şi atâţia oameni încât n-au toţi un locşor pentru grădină şi, de aceea, cei mai mulţi trebuie să se mulţumească doar cu flori în glastre, trăiau doi copii sărmani, care aveau o grădiniţă puţin mai mare decât un ghiveci.

Părinţii lor locuiau în mansardele din două case învecinate. Acolo unde acoperişurile aproape că se uneau, pe sub streşini trecea un jgheab de scurgere a apei şi, cum ferestrele mansardelor în care locuiau cele două familii dădeau spre el, puteai să păşeşti dintr-o locuinţă în cealaltă.

Fiecare familie avea acolo câte o ladă mare de lemn în care creşteau legume şi trandafiri, câte unul în fiecare, înflorind frumos. Părinţii s-au gândit să pună lăzile de-a curmezişul jgheaburilor, aşa că acum acestea ajungeau de la o fereastră la alta ca două straturi. Mazărea se lăsa peste marginea lor în ghirlande verzi, iar trandafirii înrămau ferestrele şi îşi împreunau rugii pe deasupra. Băiatul şi fetiţa coborau câteodată pe acoperiş şi se aşezau pe două scăunele la umbra trandafirilor. Şi aici se jucau de minune.

Iarna, geamurile îngheţau de tot, aşa că petrecerea asta se termina. Dar copiii încălzeau pe sobă bănuţi de aramă, îi lipeau de geamurile îngheţate şi îndată apărea un cerculeţ străveziu, şi prin fiecare se uita un ochi blând şi iscoditor: de la ferestrele lor priveau afară doi copii, Kay şi Gerda. Vara, făceau doar un pas ca să ajungă unul lângă celălalt, iarna însă, trebuiau să coboare şi să urce o mulţime de scări. Iar afară vântul învârtejea zăpada.

— Roiesc albinele cele albe! spunea bunica.

— Au şi ele regină? întreba băiatul; deoarece ştia că albinele adevărate au o regină.

— Au, răspundea bunica. O găseşti acolo unde e roiul mai des, e mai mare decât celelalte şi niciodată nu stă multă vreme pe pământ – întotdeauna îşi ia zborul către norii cei negri. Adeseori, noaptea, trece în zbor pe străzile oraşului şi se uită pe fereastră în casele oamenilor, şi atunci geamurile se acoperă cu flori de gheaţă.

— Da, da, am văzut! spuneau copiii şi erau convinşi că era adevărul adevărat.

— Crăiasa Zăpezii poate să vină şi aici? a întrebat odată fetiţa.

— Să-ncerce numai! a răspuns băiatul. O pun pe plita sobei şi se topeşte îndată!

Bunica l-a mângâiat pe creştet şi a început altă vorbă.

Seara, înainte de culcare, când era pe jumătate dezbrăcat, Kay s-a urcat pe scaunul de lângă fereastră şi s-a uitat prin cerculeţul de pe geam. Afară, fulgii de zăpadă dănţuiau prin aer; unul dintre ei, mai mare, a căzut pe

marginea lădiţei cu flori şi a început să crească şi să tot crească până când s-a prefăcut într-o domniţă îmbrăcată cu o rochie albă, ţesută parcă din mii şi mii de steluţe de zăpadă. Era o făptură diafană, încântătoare. Zămislită din gheaţă, dintr-o gheaţă sclipitoare, părea totuşi o fiinţă vie! Ochii ei iscoditori străluceau ca două stele şi nu stăteau o clipă locului. A dat din cap şi a făcut semn cu mâna către fereastră. Băiatul s-a speriat şi a sărit jos de pe scaun; pentru o clipă, i s-a părut că pe lângă geam a trecut în zbor o pasare mare.

A doua zi a fost senin şi ger, şi după aceea a început dezgheţul: a venit primăvara. Soarele strălucea, copacii au început să înverzească, rândunelele şi-au împletit cuiburi sub streaşină, ferestrele erau deschise vraişte şi copiii şedeau iar în grădiniţa lor de sus.

În vara aceea, trandafirii au înflorit ca niciodată. Copiii cântau, ţinându-se de mână, sărutau florile şi se uitau la cerul senin. Ce frumos e vara!

Într-o zi, ei se uitau într-o carte cu animale şi păsări; orologiul din turnul oraşului a bătut ora cinci.

— Au! ţipă deodată Kay. M-a împuns ceva în inimă! Şi mi-a intrat ceva în ochi!

Fetiţa l-a cuprins de după gât; băiatul a clipit, dar în ochii lui nu se vedea nimic.

— Mi se pare ca a ieşit, zise el.

Dar nu ieşise nimic. Era de fapt un ciob mic din oglinda fermecată.

Bietul Kay! Inima lui avea să se prefacă acum într-un sloi de gheaţă! Durerea îi trecuse, dar ciobul rămăsese înfipt în inimă.

— De ce plângi? o întrebă el pe fetiţă. Nu mă doare deloc. Pfu, ce urâtă eşti când plângi! zise apoi băiatul. Trandafirul ăsta e mâncat de viermi. Iar celalalt e tare strâmb. Ce urâţi sunt trandafirii ăştia! Ca şi cutiile în care stau!

Şi a dat cu piciorul în lada de flori, rupând un trandafir.

— Ce faci? Strigă fetiţa, dar el, când a văzut-o aşa speriată, a mai rupt un trandafir şi a zbughit-o pe fereastră în casă, lăsând-o pe biata Gerda singură.

De atunci, când fetiţa aducea cartea cu poze ca să se uite împreună la ea, el zicea ca desenele sunt bune doar pentru nişte sugari; când bunica spunea o poveste, el se lega de fiecare cuvânt. Apoi... a ajuns până într-acolo încât se furişa în spatele ei,

imitându-i mersul, îşi punea ochelarii ei şi o strâmba, şi toţi râdeau. În scurtă vreme a ajuns să-şi imite toţi vecinii, bătându-şi joc de ciudăţeniile şi de cusururile fiecăruia. Lumea zicea:

— Ia te uita ce băiat isteţ!

Dar toate astea se întâmplau numai din pricina cioburilor de oglindă care-i intraseră în ochi şi în inimă. Tot de aceea o necăjea şi o maimuţărea până şi pe drăguţa Gerda, care îl iubea din toata inima.

Jocurile lui erau acum cu totul altfel decât înainte, deveniseră mai chibzuite. Odată, iarna, pe când ningea, el a luat o lupă mare, a întins poala paltonului, să prindă nişte fulgi, şi a spus:

— Uita-te prin sticla asta, Gerda!

Sub lupă fiecare fulg părea mult mai mare şi semăna cu o floare minunată sau cu o steluţă în şase colturi. Era foarte frumos.

— Vezi ce bine sunt făcute?! zise Kay. Sunt mult mai frumoase decât florile adevărate! N-au niciun cusur, sunt perfecte! Păcat numai că se topesc!

Peste câteva zile, Kay a venit cu nişte mănuşi groase în mâini şi cu o săniuţă în spate şi i-a strigat Gerdei în fugă:

— Mi-au dat voie sa mă duc la săniuş în piaţa mare, cu ceilalţi băieţi!

În piaţă se dădeau cu sania o mulţime de copii. Cei mai îndrăzneţi îşi prindeau săniuţa de câte o căruţă cu lemne şi mergeau aşa o bucată de drum. Era minunat. În miezul forfotei, în piaţă a apărut o sanie mare, albă. În sanie şedea cineva înfofolit într-o blană albă şi

cu o căciulă de asemenea albă pe cap. Sania a înconjurat de doua ori piaţa. Kay şi-a prins iute săniuţa de ea şi a fost tras din urmă. Sania cea mare aluneca tot mai repede şi mai repede, apoi a cotit pe o ulicioară. Vizitiul s-a întors şi i-a făcut un semn prietenesc lui Kay, ca şi cum l-ar fi cunoscut de când lumea.

Băiatul a încercat de câteva ori sa-şi desprindă săniuţa, dar cel care stătea în sanie îi tot făcea semn din cap, aşa că a mers mai departe.

Astfel au ajuns la porţile oraşului. Deodată, a început să ningă atât de tare, încât Kay nu-şi mai vedea nici mâna dacă o întindea înainte. Dădu să dezlege funia cu care se legase de sania cea mare, dar săniuţa parcă era lipită de ea şi luneca mai departe ca vântul. Kay a început sa strige, dar nimeni nu-l auzea. Ningea întruna şi sania aluneca tot mai iute, afundându-se în

nămeţi. Sălta din când în când de parcă ar fi trecut peste garduri şi peste şanţuri. Băiatul s-a speriat de moarte şi a încercat să spună o rugăciune, dar nu-şi aminti niciuna.

Fulgii cădeau tot mai mari şi mai mari, până au ajuns cât nişte păsări mari, albe. Deodată, acestea s-au dat într-o parte, sania cea mare s-a oprit şi vizitiul s-a ridicat. Era o tânără înaltă şi zveltă, strălucitor de albă, cu veşminte şi căciulă de nea. Era Crăiasa Zăpezii.

— Am ajuns cu bine! spuse ea. Dar tu văd că ai îngheţat bocnă. Vino lângă mine, să te încălzeşti în blana mea de urs!

L-a luat şi l-a aşezat pe băiat în sanie, l-a învelit cu blana şi lui Kay i s-a părut că se afundă într-un troian de zăpadă.

— Tot ţi-e frig? întrebă ea şi îl sărută pe frunte.

Sărutarea ei era mai rece decât gheaţa şi i-a pătruns până-n adâncul trupului, până-n inimă, care şi aşa era pe jumătate îngheţată. O clipă a crezut că moare... Dar numai o clipă, căci îndată după aceea s-a simţit iar bine. Nu-i mai era frig.

— Săniuţa mea! Să nu uiţi de săniuţa mea! strigă el.

Îşi aduse aminte de ea când o văzu prinsă pe spinarea uneia dintre păsările albe, care îi urmau în zbor. Crăiasa Zăpezii îl sărută din nou pe Kay, şi el uită de Gerda, de bunică-sa şi de toţi cei de-acasă.

— Nu te mai sărut, i-a spus Crăiasa, dacă o mai fac, mori.

Kay s-a uitat la ea. Era atât de frumoasă! Nici nu-şi putea închipui o faţă mai cuminte şi mai drăgălaşă. Acum nu i se mai părea făcută din gheaţă, ca atunci când o văzuse pe fereastră făcându-i semn din cap.

Nu se mai temea deloc de ea şi i-a povestit că ştie să calculeze în gând, ba chiar cu fracţii, ştie ce suprafaţă şi câţi locuitori are ţara, iar ea doar zâmbea şi nu spunea nimic. Şi atunci s-a gândit că într-adevăr ştie încă prea puţin.

Apoi, Crăiasa Zăpezii l-a îmbrăţişat şi au zburat sus de tot, până la norii cei negri. Viscolul vuia şi gemea, de parcă ar fi cântat balade din vechime; au trecut în zbor peste păduri şi peste ape, peste mări şi peste ţări; dedesubtul lor băteau vânturi reci, urlau lupii, sclipea zăpada; deasupra, zburau ciori negre care croncăneau prelung, iar sus de tot strălucea luna plină şi clară. Kay s-a uitat la lună întreaga noapte, iar în zori a adormit la picioarele Crăiesei Zăpezii.

A TREIA POVESTE,
despre grădina femeii care ştia să facă vrăji

Ce s-a întâmplat cu Gerda când Kay nu s-a mai întors? Şi unde s-a dus el? Nimeni nu ştia.

Baieţii povesteau numai că îl văzuseră cum îşi legase săniuţa de o sanie mare, albă, care cotise apoi pe o ulicioară care ducea către porţile oraşului.

Au plâns mult după el, iar Gerda a plâns mai tare decât toţi. În cele din urmă, s-au gândit că băiatul murise, se înecase în râul de la marginea oraşului. Zilele lungi de iarnă nu se mai sfârşeau.

Dar iată că a sosit şi primăvara, cu soare cald.

— Kay a murit! spunea Gerda.

— Nu-i adevărat! răspundeau razele de soare.

— A murit! repeta ea rândunelelor.

— Nu-i adevărat! răspundeau şi ele.

În cele din urmă, Gerda le-a dat crezare.

— Ia să-mi pun eu pantofiorii cei roşii, pe care Kay nu i-a văzut, îşi spuse ea într-o dimineaţă, şi să mă duc la râu, să-l întreb dacă ştie ceva.

Era foarte devreme. Gerda a sărutat-o pe bunica adormită, a încălţat pantofiorii cei roşii şi s-a dus la râu.

— E adevărat că tu l-ai luat pe frăţiorul meu de suflet? îl întrebă ea. Dacă mi-l dai înapoi, am să-ţi dăruiesc pantofiorii mei roşii!

Şi fetiţei i se păru că valurile îi făceau nişte semne ciudate. Atunci ea îşi scoase pantofiorii cei roşii – lucrul cel mai de preţ pe care îl avea – şi-i aruncă în râu. Dar ei au căzut prea aproape şi valurile i-au adus înapoi la mal. Ai fi zis că râul nu voia să ia ce avea ea mai scump, pentru că nu putea să i-l înapoieze pe Kay. Fetiţa a crezut însă că nu aruncase pantofiorii destul de departe şi atunci a urcat într-o barcă legată în stufăriş, a mers până la capătul ei cel mai îndepărtat şi a aruncat de acolo pantofiorii în apă. Barca nu era bine legată şi, din cauza mişcărilor ei, a început să se desprindă uşor de mal. Fetiţa încercă să se întoarcă la căpătui celălalt şi să sară pe mal, dar barca se depărtase binişor de-acum şi plutea la vale pe râu.

Gerda s-a speriat grozav şi a început să plângă şi să strige, dar, în afară de vrăbii, nimeni nu i-a auzit strigătele. Acestea, din păcate, nu puteau s-o tragă la mal şi doar zburau de-a lungul râului şi ciripeau de parcă ar fi vrut s-o aline:

— Aici, aici, suntem!

Barca plutea tot mai departe. Gerda şedea nemişcată, numai în ciorapi; pantofiorii ei cei roşii veneau în urma bărcii, dar nu puteau s-o ajungă.

„Poate că râul mă va duce la Kay!” se gândi fetiţa şi se înveseli dintr-odată. Se ridică în picioare şi privi îndelung şi cu încântare spre malurile verzi.

Şi iată că barca a ajuns în dreptul unei livezi mari de vişini. În mijlocul ei se înălţa o căsuţă cu nişte ferestre ciudate roşii-azurii şi cu acoperiş de paie. La poartă stăteau de pază doi soldaţi de lemn, care îi salutau pe toţi cei care treceau pe acolo.

Gerda a strigat la ei, crezând că-s vii, dar ei, bineînţeles, nu i-au răspuns. Barca s-a apropiat şi mai mult, a ajuns chiar lângă mal şi fetiţa a strigat şi mai tare. Atunci din căsuţă a ieşit o bătrână gârbovită de ani, sprijinindu-se într-o cârjă. Purta o pălărie mare de soare, pictată cu flori minunate.

— Sărăcuţa de tine! spuse ea. Cum de te-ai pornit tu pe o apă aşa de mare în lumea largă?

Şi bătrâna se apropie de apă, agăţă barca Gerdei cu cârja, o trase la mal şi o ajută pe fetiţă să coboare.

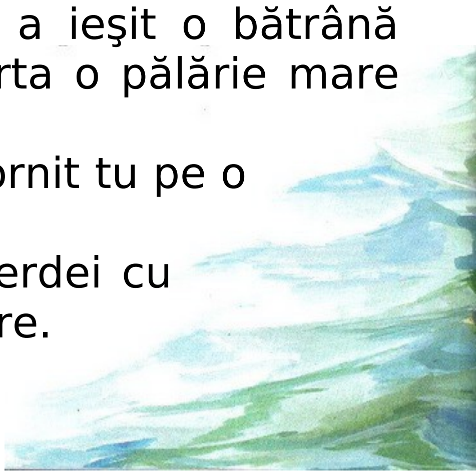

Fetiţa era nespus de bucuroasă că ajunsese iar pe uscat, dar se şi temea puţin de bătrâna asta necunoscută.

— Acum să-mi spui cine eşti şi cum ai ajuns aici.

Gerda a început să-i povestească despre toate. Bătrâna dădea doar din cap şi zicea: „Hm! Hm!” Când isprăvi de povestit, fetiţa o întrebă dacă nu-l văzuse cumva pe Kay.

Bătrâna îi răspunse că nu trecuse pe acolo, dar că are să vină el, n-are de ce să fie tristă, mai bine să guste din vişine şi să se uite la florile din grădină: sunt mai frumoase decât pozele din orice carte şi toate ştiu să spună poveşti. Şi bătrâna o luă pe Gerda de mână, o duse în casă şi încuie uşa cu cheia.

Ferestrele erau foarte înalte, cu geamuri colorate – roşii, albastre şi galbene, odaia fiind învăluită într-o lumină ciudată, trandafirie. Pe masă se afla un coşuleţ cu vişine gustoase, şi Gerda s-a aşezat şi a mâncat după pofta inimii. În timp ce mânca, bătrâna a pieptănat-o cu un pieptene de aur. Părul i s-a răsucit în cârlionţi şi a căpătat o strălucire aurie, iar obrajii s-au rumenit ca trandafirul.

— De mult îmi doream eu o fetiţă atât de drăgălaşă! zise bătrâna. Ai să vezi ce bine vom trăi noi împreună!

Şi-i tot pieptăna buclele aurii şi, cu cât o pieptăna mai tare, cu atât Gerda uita de frăţiorul ei de suflet, căci baba ştia să facă vrăji. Nu era o vrăjitoare rea şi făcea farmece numai aşa, ca să-i

treacă vremea; acum însă, tare ar fi vrut ca Gerda să rămână la dânsa. Aşa că s-a dus în grădină, a atins cu cârja trandafirii,

şi toţi, aşa înfloriţi cum erau, au intrat adânc în pământ, de n-a mai rămas nici urmă de ei. Bătrâna se temea că, la vederea lor, fetiţa îşi va aminti de trandafirii ei de acasă şi atunci se va gândi la Kay şi va pleca, lăsând-o iarăşi singură.

Apoi bătrâna a dus-o pe Gerda în grădină. Găseai aici flori de toate soiurile şi din toate anotimpurile, care răspândeau o mireasmă îmbătătoare. În toată lumea n-ai fi găsit o carte cu poze mai pline de culoare şi mai frumoase. Gerda a sărit în sus de bucurie şi s-a jucat printre flori până când soarele a apus după vişini. Atunci s-a culcat într-un pat minunat, cu perne de mătase roşie, brodată cu violete albastre. Fetiţa a adormit şi a visat tot vise frumoase, ca o prinţesă în ziua nunţii sale.

A doua zi, Gerda iar s-a jucat cât i-a poftit inima în grădina cu flori, scăldată de soare. Aşa au trecut mai multe zile. Gerda ştia acum fiecare floare. Şi, oricât de multe ar fi fost, i se părea totuşi că una lipseşte. Dar care anume? Şi iată că, odată, ea s-a uitat mai bine la pălăria de soare, pictată cu flori, pe care o purta bătrâna; cea mai frumoasă floare era chiar trandafirul – bătrâna uitase să îl şteargă atunci când izgonise trandafirii adevăraţi din grădină. Aşa păţeşti la bătrâneţe, când devii uituc!

— Cum? Aici nu este niciun trandafir? se miră Gerda şi porni îndată să-i caute printre straturi.

A căutat cât a căutat, dar n-a găsit niciun trandafir.

Atunci s-a aşezat jos şi a început să plângă. Lacrimile ei calde au căzut chiar pe locul unde creştea înainte o tufa de trandafir şi au umezit ţărâna. Tufa a ieşit îndată la suprafaţă, tot aşa înflorită cum fusese.

Gerda a îmbrăţişat trandafirul, i-a sărutat florile şi şi-a amintit pe dată de minunaţii trandafiri care înfloreau la ea acasă şi de Kay.

— Cum de-am zăbovit atât! se vaită ea. Doar pornisem să-l caut pe Kay!... Voi ştiţi cumva unde este? întrebă ea trandafirii. Credeţi că a murit?

— N-a murit! îi răspunseră florile. Noi am fost în pământ, unde sunt toţi morţii, dar Kay nu era printre ei.

— Vă mulţumesc! zise Gerda şi se îndreptă spre celelalte flori. Se uită în potirele lor şi întrebă: Nu ştiţi unde-i Kay?

Dar florile se desfătau la soare şi fiecare se gândea numai la propria ei plăcere. Niciuna nu ştia nimic despre Kay.

Gerda se apropie de păpădia care strălucea în iarba cea verde.

— Micuţule soare, zise fetiţa, spune-mi, nu ştii cumva unde să-mi găsesc frăţiorul de suflet?

Păpădia străluci şi mai tare şi se uită cu drag la fetiţă. Începu să-i depene o poveste, dar nu pomeni nimic despre Kay!

— Într-o zi de primăvară, soarele încălzea şi lumina prietenos curtea. Razele lui lunecau pe peretele alb al casei vecine şi, chiar lângă zid, dintre firele verzi de iarbă au răsărit primele floricele galbene, scânteind aurii.

În curte a ieşit să se încălzească la soare o bătrânică. Şi iat-o venind în vizită pe nepoţica ei. Bătrânica o sărută drăgăstos. Sărutarea ei e mai scumpă ca aurul, căci vine din inimă. Buzele-i sunt aurite şi inima-i de aur, şi cerul tot de aur e în ceasul dimineţii! Şi asta-i tot! spuse păpădia.

— Biata mea bunicuţă! oftă Gerda. Se vede că i-e dor de mine. Stă şi plânge, cred, jelindu-mă ca şi pe Kay. Dar am să mă întorc degrabă şi am să-l aduc şi pe Kay cu mine. Degeaba mai întreb florile, de la ele n-am să aflu nimic, căci ştiu doar de poveştile şi cântecele lor! zise Gerda şi o luă la fugă spre fundul grădinii.

Portiţa era închisă, dar ea a tras de zăvorul ruginit până când acesta s-a urnit din loc. Portiţa s-a deschis şi fetiţa a pornit-o la fugă pe drum, aşa desculţă cum era. S-a uitat de câteva ori înapoi, dar nu venea nimeni după ea.

De la o vreme a obosit şi s-a aşezat pe o piatră. Când s-a uitat în jur şi-a dat seama că vara trecuse, era toamnă târzie. În grădina babei, în care mereu strălucea soarele şi înfloreau flori din toate anotimpurile, nu puteai să-ţi dai seama cum trece vremea.

— Doamne, cât am zăbovit! Uite că-i toamnă! Nu mai am timp de odihnă! îşi zise şi porni iar la drum.

Vai, bietele ei picioruşe erau obosite! Şi era frig şi umed! Frunzele alungite ale sălciilor se îngălbeniseră, bruma se aşeza pe ele şi picături mari lunecau la pământ. Doar porumbarul era plin de poame acre. Tristă şi mohorâtă părea lumea!

A PATRA POVESTE,
despre un prinţ şi o prinţesă

Gerda a trebuit iar să stea să se odihnească. Pe zăpadă, chiar în faţa ei, ţopăia un corb uriaş. Corbul s-a uitat la ea lung, a dat din cap şi a spus:

— Cra-cra! Bună ziua!

Nu prea putea să vorbească în limba oamenilor, dar se vede că îi dorea binele fetiţei şi a întrebat-o încotro se ducea aşa singură. Cuvântul „singură” Gerda l-a înţeles de minune şi a priceput pe dată ce voia să spună. După ce i-a povestit corbului toată viaţa ei, fetiţa l-a întrebat dacă nu îl văzuse pe Kay.

Corbul a dat gânditor din cap şi a spus:

— S-ar putea!

— Cum? Adevărat? întrebă fetiţa şi mai să-l înăbuşe pe corb cu sărutările ei.

— Mai încet! Mai încet! zise el. Cred că era Kay. Dar sigur te-a uitat acum, lângă prinţesa lui.

— Stă la o prinţesă? întrebă Gerda.

— Ascultă ce-ţi spun, zise corbul. Numai că-mi e foarte greu să vorbesc pe limba voastră. Dacă ai şti tu graiul corbilor, ţi-aş povesti mult mai uşor.

— Nu, n-am învăţat aşa ceva, spuse Gerda.

— Ei, nu face nimic, zise corbul. Am să-ţi povestesc şi eu cum oi putea. Şi i-a povestit tot ce ştia.

— În împărăţia unde ne aflăm acum trăieşte o prinţesă aşa de isteaţă, cum nu se mai găseşte alta! A citit toate ziarele din lume şi a uitat tot ce era scris acolo. Iată cât e

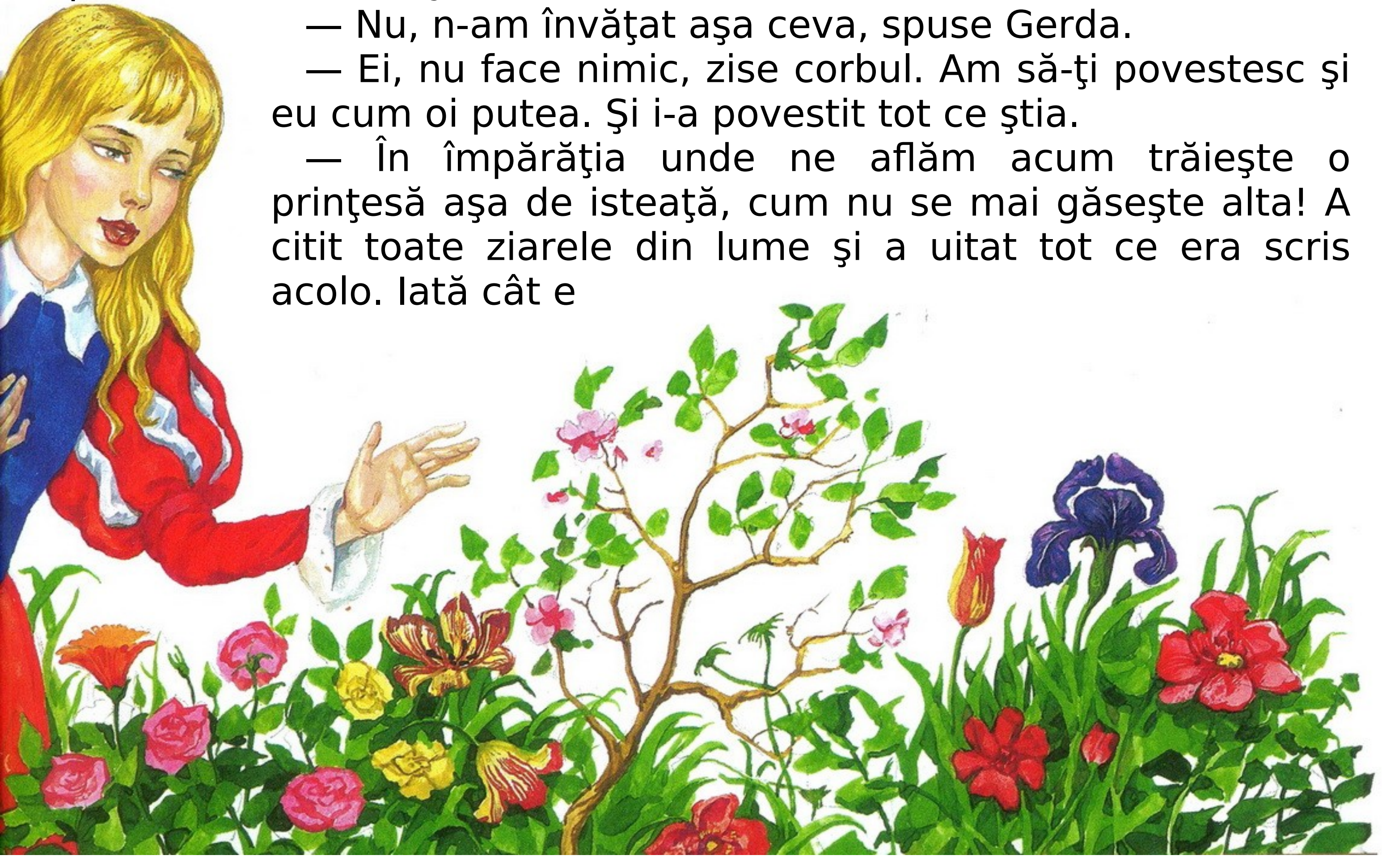

de deşteaptă! Odată şedea ea pe tron – şi ăsta nu-i un lucru prea plăcut, după cum spun oamenii – şi cânta un cântecel: „De ce nu m-aş mărita?” „Chiar aşa!” s-a gândit ea. „Ia să încerc.” Dar voia să ia de soţ un bărbat care să ştie să răspundă la toate întrebările, nu doar să-şi dea aere de mare cunoscător! Şi iată că a pus să se bată toba şi să adune toate doamnele de la curte, să le spună voia prinţesei. Toate au fost foarte mulţumite şi au zis: „Ca să vezi! Şi noi ne-am gândit la asta!” Să ştii că tot ce-ţi spun e adevărul adevărat! adăugă corbul. Am o logodnică la curte, e cioară domnească şi de la ea am aflat totul.

A doua zi, toate ziarele au apărut încadrate cu un chenar din inimioare şi cu monograma prinţesei în el. Scria acolo că orice tânăr plăcut la înfăţişare poate să vină la palat şi să stea de vorbă cu prinţesa; pe acela care se va purta liber, de parcă ar fi acasă la el, şi va vorbi cel mai bine, prinţesa îl va lua d e soţ. Da, da! a spus corbul. Chiar aşa a fost. Oamenii au dat buzna la palat, era o înghesuială nemaivăzută, dar nici în prima, nici în a doua zi n-a fost ales nimeni.

Afară, toţi vorbeau minunat, dar de îndată ce treceau pragul palatului şi vedeau garda îmbrăcată în zale de argint şi slujitorii în livrele cu fir de aur, păşind prin sălile uriaşe, luminate ca ziua, se zăpăceau. Şi, când se apropiau de tronul pe care stătea prinţesa, nu făceau nimic decât să repete ultimele ei cuvinte, şi prinţesei nu-i plăcea deloc asta. Parcă le lua cineva minţile! Abia când ieşeau pe poartă îşi recăpătau darul vorbirii. De la porţile palatului până la uşa sălii tronului se întindea un şir lung-lung de oameni. Am fost eu însumi acolo şi am văzut.

— Şi Kay? întrebă Gerda. A venit şi el să-şi încerce norocul?

— Stai puţin, că-ţi spun! A treia zi a venit un tinerel, dar nu în caleaşcă, nici călare, ci pe jos, şi a intrat direct în palat. Ochii îi străluceau, ca şi ai tăi; avea părul lung, dar era îmbrăcat sărăcăcios.

— Kay era! se bucură Gerda. L-am găsit! bătu ea din palme.

— Avea o desagă în spate, continuă corbul.

— Da, trebuie să fi fost săniuţa lui! spuse Gerda. A plecat de acasă cu săniuţa.

— Se prea poate, zise corbul. Nu m-am uitat bine. Şi logodnica mea mi-a povestit că, atunci când a intrat pe porţile palatului şi a văzut garda în zale de argint şi pe scări slujitorii în livrele cu fir de aur, el nu s-a fâstâcit deloc, a dat din cap şi a spus: „Cred că e destul de plicticos să stai aici pe scări, mai bine să intru!” Sălile palatului străluceau de lumină. Curtenii umblau desculţi, ducând urcioare de aur, nici că se putea ceva mai solemn! Cizmele lui scârţâiau grozav, dar el nici nu se
sinchisea de asta.

— El trebuie să fie, Kay! exclamă Gerda. Avea cizme noi şi scârţâiau când venea la bunica, l-am auzit eu.

— Da, scârţâiau, spuse corbul. Iar el s-a dus direct la prinţesă. Ea şedea pe un mărgăritar mare cât roata carului. În jur stăteau în picioare doamnele de la palat, împreună cu slujitoarele lor şi cu slujitoarele slujitoarelor lor, toţi curtenii, cu valeţii lor, cu servitorii valeţilor şi cu slugile servitorilor valeţilor.

Cu cât erau mai aproape de uşă, cu atât creştea şi trufia lor. Până şi băiatul uşierului care stătea mereu în faţa porţii era aşa de mândru, că nu-i ajungeai cu prăjina la nas!

— Trebuie să fi fost groaznic! zise Gerda. Şi Kay a cucerit-o pe prinţesă şi s-a însurat cu ea?

— De n-aş fi corb, m-aş fi însurat şi eu cu ea, chiar dacă sunt logodit. Băiatul a vorbit la fel de bine cum vorbesc eu în limba mea păsărească. Cel puţin aşa zice logodnica mea.

Era drăguţ şi vesel şi zicea că nu venise să o peţească, ci doar ca să-i asculte vorba înţeleaptă. Dar, după aceea, şi prinţesa l-a privit cu drag.

— Da, era Kay! zise Gerda. E atât de deştept, încât ştie să calculeze în gând, chiar şi cu fracţii! Ah, du-mă repede la palat!

— Uşor de zis, spuse corbul, dar cum să te duc? Stai puţin, am să vorbesc cu logodnica mea, trebuie să-i vină ei o idee, să ne dea un sfat. Crezi tu că o fetiţă ca tine va fi primită la palat?

— Au să mă primească! zise Gerda. Când Kay o să afle că sunt acolo, o să vină îndată să mă ia la el.

— Aşteaptă-mă aici lângă gard, zise corbul, apoi clătină gânditor din cap şi-şi luă zborul.

S-a întors abia în faptul serii.

— Cra, cra! Logodnica mea îţi transmite plecăciuni şi uite! Chifla asta a luat-o de la bucătărie, sunt o grămadă acolo. Ia-o, pesemne că eşti flămândă!...

În palat n-ai cum să intri: eşti desculţă, iar garda în zale de argint şi valeţii îmbrăcaţi în livrele cu fir de aur n-au să te lase. Nu plânge; o să ne descurcăm noi cumva. Logodnica mea ştie o scară dosnică ce duce drept spre iatacul prinţesei şi va lua cheia.

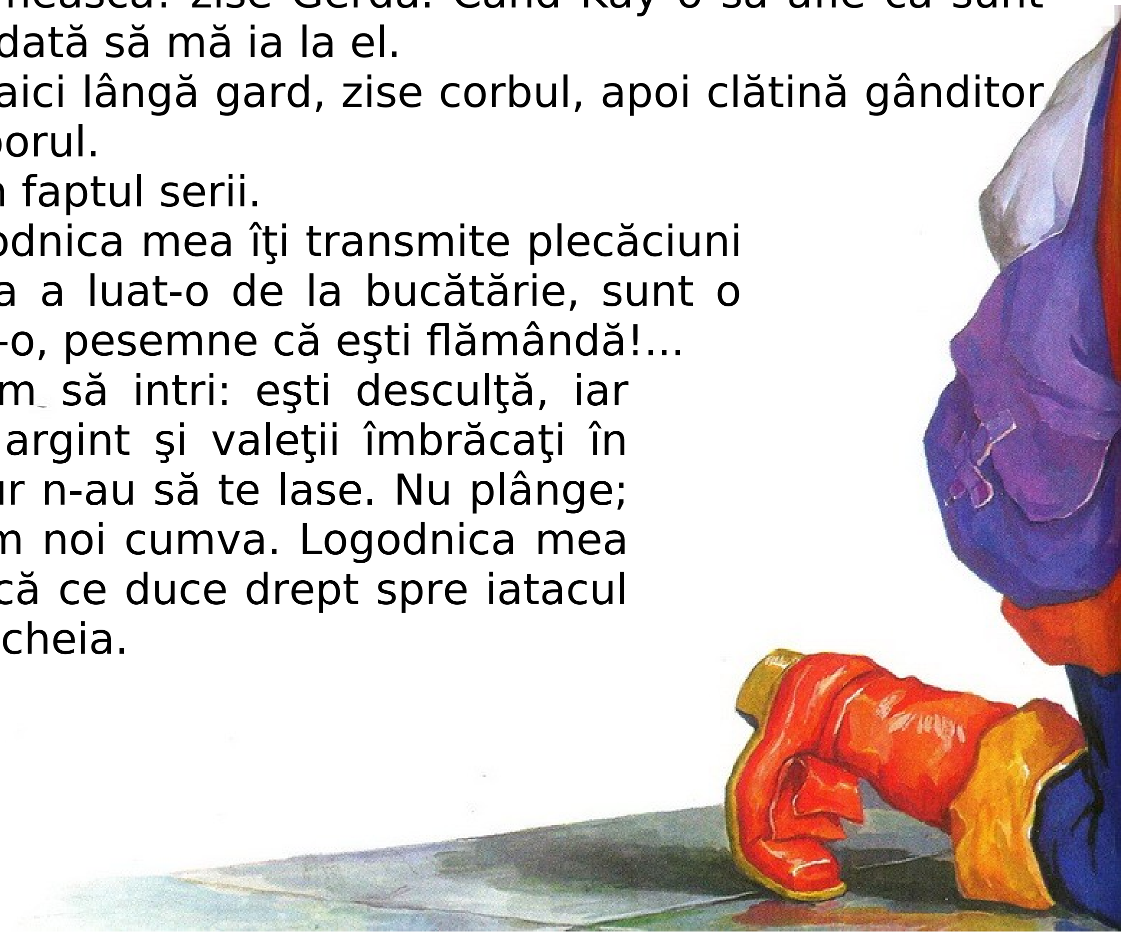

Şi aşa cei doi au intrat în grădina palatului, pe aleea cea mare, pe care se aşterneau frunzele veştede şi, când luminiţele de la palat s-au stins, una după alta, corbul a însoţit-o pe fetiţă la uşa din spate, care era întredeschisă.

Ah, cum îi mai bătea Gerdei inima! De parcă era pe cale să facă ceva rău, iar ea voia doar să afle dacă prietenul ei era acolo! El trebuia să fie! Gerda îi vedea în gând ochii ageri şi părul lung; îşi amintea de zâmbetul lui dulce când şedeau alături la umbra trandafirilor. Kay se va bucura, desigur, când o s-o vadă şi când o să audă ce drum lung a străbătut de dragul lui şi cât au plâns cei de acasă când el nu s-a mai întors! Ah, Gerda era copleşită de spaimă, dar, totodată, şi de bucurie!

Au ajuns la capătul scărilor. Pe un scrin pâlpâia o lămpiţă, iar jos, pe podele, şedea cioara cea domnească şi privea îngrijorată în toate părţile. Gerda făcu o plecăciune, cum o învăţase bunica ei.

— Logodnicul meu mi-a vorbit tare frumos despre tine, drăguţă domnişoară! grăi cioara. Şi povestea vieţii tale este atât de tulburătoare! Hai, ia lampa, iar eu am să merg în faţă, să-ţi arăt drumul. N-o să fim văzuţi aici de nimeni.

— Mi se pare că vine cineva în urma noastră, zise Gerda şi, chiar atunci, cu un foşnet uşor trecură în goană pe lângă ea nişte umbre – cai cu picioare zvelte şi coame fluturând, care duceau în spate vânători, domni şi doamne.

— Astea sunt doar vise! zise cioara. Cu atât mai bine, căci ai să-i poţi vedea pe toţi dormind, fiecare în patul său.

Degrabă au ajuns în prima încăpere, cu pereţii acoperiţi de mătase purpurie, brodată cu flori. Pe lângă Gerda iar au trecut valvârtej visele, dar atât de iute, încât n-a mai apucat să-i desluşească pe călăreţi. Celelalte odăi erau care mai de care mai frumoase. Gerda era încântată de atâta splendoare.

Apoi au ajuns în iatac. Tavanul semăna cu un palmier uriaş, cu frunze de cristal, iar în mijloc atârnau de un lujer de aur două paturi în formă de crin. Unul era alb, şi în el dormea prinţesa, celălalt era roşu, şi în el Gerda spera să îl vadă pe Kay. A dat uşor la o parte o petală purpurie şi a văzut înăuntru o ceafă cu părul auriu. Era Kay! Atunci l-a strigat cu voce tare pe nume şi a apropiat lampa de faţa lui. Visele s-au întors în goană în odaie; prinţul s-a trezit, a întors capul... Ah, nu era Kay!

Prinţul semăna cu Kay numai de la spate. Era la fel de tânăr şi de chipeş. Din crinul cel alb se iţi şi prinţesa şi întrebă surprinsă ce se întâmplă. Gerda începu să plângă şi îi depănă toată povestea ei, ba îi spuse şi cum o ajutaseră corbul şi cioara.

— Sărăcuţa de tine! rostiră prinţul şi prinţesa, apoi lăudară corbul şi cioara. Le-au spus chiar că nu sunt supăraţi deloc pe ei, doar să nu mai facă altă dată aşa ceva. Apoi au vrut să-i răsplătească.

— Vreţi să fiţi păsări libere? întrebă prinţesa. Sau vreţi să rămâneţi în slujbă la curtea domnească şi să vă hrăniţi cu ce rămâne la bucătărie?

Corbul şi cioara au făcut plecăciuni şi i-au rugat să-i lase la palat, căci, ziceau ei, ar fi bine să aibă nădejde la o bucată de pâine la bătrâneţe!

Prinţul s-a sculat şi i-a îngăduit Gerdei să doarmă în patul lui, căci mai mult de atât nu putea face nici el. Gerda şi-a încrucişat braţele şi s-a gândit: „Ce bune fiinţe am întâlnit!” Apoi a închis ochii şi a adormit pe dată. Visele s-au întors iar în iatac şi acum îl aduceau cu o săniuţă pe Kay, care îi făcea semn din cap. Dar, vai, era numai un vis, care s-a risipit de îndată ce fetiţa s-a trezit.

A doua zi, Gerda a fost îmbrăcată din cap până-n picioare în mătăsuri şi-n catifea. I s-a dat voie să rămână la palat oricât voia. Ar fi putut să trăiască aici fără griji, dar ea a zăbovit doar câteva zile, apoi a rugat să i se dea o caleaşca trasă de cai şi o pereche de ghetuţe, pentru că voia să plece iar în lumea largă, să-l caute pe frăţiorul ei de suflet. I-au dat încălţări, un manşon şi o rochie minunată, iar când şi-a luat rămas-bun de la toţi, la poartă a sosit o caleaşca din aur curat, cu blazoanele princiare strălucind ca nişte stele. Servitorii şi vizitiul aveau pe cap coroniţe de aur.

Prinţul şi prinţesa au ajutat-o pe Gerda să urce în caleaşca şi i-au urat drum bun.

Corbul din pădure, care acum era însurat, a însoţit-o o bună bucată de drum, aşezat lângă ea în caleaşcă, fiindcă nu-i plăcea să călătorească stând cu spatele la cai. Cioara de la curte şedea

lângă uşă, bătând din aripi. Nu putea să o însoţească pe Gerda, deoarece

suferea de dureri de cap de când devenise slujnică la bucătărie şi mânca peste măsură. Caleaşca era încărcată cu colăcei pudraţi cu zahăr, iar lada de sub scaun era plină cu fructe şi covrigi.

— Drum bun, drum bun! strigau prinţul şi prinţesa.

Pe Gerda au năpădit-o lacrimile, şi cioara a plâns de asemenea. După ce au mers aşa o vreme, corbul şi-a luat şi el rămas-bun. Asta a fost cea mai grea despărţire. Pasărea a zburat în vârful unui copac, bătând din aripile sale negre până când caleaşca strălucitoare ca un soare auriu a dispărut în depărtare.

A CINCEA POVESTE,
despre fetiţa unei tâlhăroaice

Şi iată că au intrat într-o pădure întunecoasă, în care-şi făceau mendrele nişte tâlhari; caleaşca strălucitoare era tot ce îşi puteau dori.

— E din aur! au strigat ei, apucând caii de dârlogi. I-au ucis pe vizitiu şi pe servitori şi au scos-o pe Gerda din caleaşca.

— E frumuşică şi durdulie! Se vede că a fost hrănită numai cu miez de nucă! zise o tâlhăroaică bătrână, cu barba lungă şi aspră şi cu sprâncene stufoase. Arată ca un miel îndopat! Tare gustoasă trebuie să mai fie!

Şi a scos un cuţit cu lamă ascuţită, lucitoare.

— Au! ţipă ea deodată; o muşcase de ureche fiică-sa, care îi sărise în spate – o fată grozav de obraznică şi de încăpăţânată.

— Alintătură rea! o certă mama şi uită s-o ucidă pe Gerda.

— Vreau să se joace cu mine, spuse fetiţa tâlhăroaicei. Să-mi dea mie manşonul şi rochiţa ei frumoasă şi apoi să doarmă în patul meu!

Şi fetiţa o muşcă iar pe mamă-sa atât de tare, încât baba sări în sus şi se învârti de durere. Ceilalţi tâlhari începură să râdă.

— Ia uite-o ce mai dănţuie cu fiică-sa în spinare!

— Vreau să mă sui în caleaşca! zise fetita tâlhăroaicei şi o ţinu una şi bună, căci era tare răsfăţată şi îndărătnică.

Urcă apoi împreună cu Gerda în caleaşcă şi porniră în goană peste hopuri şi bolovani, prin desişul pădurii.

Era la fel de înaltă ca Gerda, dar mai voinică, mai lată în umeri şi mult mai oacheşă. Avea ochii negri ca tăciunele, parcă uşor trişti. A îmbrăţişat-o pe Gerda şi i-a spus:

— Nu o să te omoare nimeni atâta vreme cât nu o să mă supăr pe tine. Eşti o mică prinţesă, nu-i aşa?

— Nu, răspunse Gerda şi îi povesti tot ce i se întâmplase şi cât de mult îl iubea ea pe Kay.

Fetiţa tâlhăroaicei o privi cu luare-aminte, dădu din cap şi spuse:

— Nu, n-o să te omoare nimeni nici dacă mă supăr pe tine, doar să fiu în toane prea rele!

Şterse lacrimile de pe obrajii Gerdei şi îşi vârî mâinile în manşonul ei cald şi moale.

Deodată, caleaşca se opri; intraseră în curtea conacului tâlharilor. Pereţii erau crăpaţi de sus până jos şi prin găuri zburau corbi şi ciori, iar nişte buldogi uriaşi, gata parcă să sfâşie pe cineva, rânjeau ameninţător, dar fără să latre, fiindcă nu aveau voie.

În sala cea mare, cu pereţi pe jumătate ruinaţi şi acoperiţi de funingine, în centru, pe pardoseala de piatră, ardea un foc. Fumul se ridica spre tavan, căutând o spărtură prin care să iasă afară. Pe foc era un ceaun uriaş cu supă, iar la frigare se perpeleau nişte iepuri.

— La noapte o să dormi împreună cu mine aici, lângă păsări, îi spuse fata tâlhăroaicei.

După ce au mâncat, fetiţele s-au dus într-un colţ al odăii, unde erau întinse nişte rogojini de paie. Deasupra, pe grinzile de lemn, moţăiau vreo sută de porumbei, însă la sosirea fetelor se treziră.

— Sunt ai mei! zise fata tâlhăroaicei şi prinse de picioruşe un porumbel. Îl ţinu aşa până când pasărea începu să bată din aripi. Sărută-l! îi porunci Gerdei, întinzându-i porumbelul. Cei de acolo sunt porumbei guleraţi de pădure, continuă, arătând spre doi porumbei care şedeau într-o spărtură din perete, după nişte nuiele împletite. Trebuie ţinuţi închişi, altfel o şterg de-aici cât ai clipi! Iar acesta este Bebe! Şi fetiţa apucă de coarne un ren priponit de perete cu un căpăstru strălucitor de aramă. Şi pe el trebuie să-l ţin legat, altfel îşi ia tălpăşiţa! În fiecare seară îi mângâi grumazul cu cuţitul meu ascuţit, iar lui îi sare inima din piept de frică.

Spunând acestea, fata tâlhăroaicei a scos dintr-o crăpătură în perete un cuţit lung şi l-a trecut uşurel peste gâtul renului. Bietul animal a dat din copite, iar fata tâlhăroaicei a izbucnit

în râs şi a tras-o pe Gerda în aşternut.

— Ţii cuţitul lângă tine chiar şi atunci când dormi? o întrebă Gerda, uitându-se înfricoşată la lama tăioasă.

— Întotdeauna dorm cu cuţitul! răspunse fata tâlhăroaicei. Nu ştii niciodată ce ţi se poate întâmpla. Dar acum, mai bine povesteşte-mi încă o dată despre Kay şi de ce ai pornit să-l cauţi în lumea mare.

Gerda îi istorisi totul, în vreme ce porumbeii sălbatici, închişi în spărtura din perete, gângureau încet, iar ceilalţi porumbei dormeau. Fata tâlhăroaicei o prinse de după gât pe Gerda cu o mână, ţinând

în cealaltă mână cuţitul, şi curând începu să sforăie. Gerda însă n-a putut să închidă un ochi. Nu ştia nici măcar dacă va rămâne în viaţă sau va fi ucisă.

Deodată, porumbeii sălbatici au început să gângurească:

— U-gu-gu, u-gu-gu! l-am văzut pe Kay! O pasăre albă îi ducea săniuţa în spate, iar el şedea în sania Crăiesei Zăpezii. Au trecut deasupra pădurii pe când noi eram încă pui şi stăteam în cuib. Sania a lovit cuibul şi toţi au murit, în afară de noi doi. U-gu-gu, u-gu-gu!

— Ce tot gânguriţi acolo? întrebă Gerda. Şi încotro se ducea Crăiasa Zăpezii? îmi puteţi spune?

— Noi credem că s-a dus în Laponia, fiindcă acolo e mereu zăpadă şi gheaţă. Întreabă-l mai bine pe renul cela legat.

— Da, acolo pretutindeni nu vezi decât zăpadă, dar priveliştea e încântătoare! zise şi renul. Poţi să zburzi cât vrei pe întinsul alb şi sclipitor. Acolo îşi are palatul de vară Crăiasa Zăpezii, dar ea se află cu traiul lângă Polul Nord, pe insula Spitzbergen.

— Ah, dragul meu Kay! oftă Gerda.

— Stai cuminte, se zborşi fata tâlhăroaicei, dacă nu vrei să înfig cuţitul în tine!

A doua zi dimineaţă, Gerda i-a povestit ce auzise de la porumbeii sălbatici. Fata tâlhăroaicei a ascultat-o cu atenţie, a dat din cap şi a spus:

— Bine, bine!... Ştii unde se află Laponia asta? îl întrebă ea pe ren.

— Cine altcineva să ştie dacă nu eu! i-a răspuns renul şi ochii i-au strălucit. Acolo m-am născut şi am crescut, acolo am zburdat pe câmpiile de zăpadă.

— Atunci ascultă, îi spuse Gerdei fata tâlhăroaicei. Toţi tâlharii au plecat, numai mama mea a rămas acasă; ceva mai târziu o să ia o duşcă zdravănă din sticla cea mare şi o să adoarmă. Atunci am să văd ce pot face pentru tine.

Apoi, după ce bătrâna trase câteva înghiţituri bune din sticlă şi începu să sforăie, fata tâlhăroaicei se apropie de ren şi îi spuse:

— Îmi place mult să te dezmierd, căci eşti tare caraghios când te gâdil cu cuţitaşul şi tu dai din copite. Dar fie! Am să te dezleg şi am să-ţi dau drumul, ca să poţi fugi înapoi în Laponia. Dar trebuie s-o duci pe fetiţa asta la palatul Crăiesei Zăpezii, unde se află fratele ei de suflet. N-am nicio îndoială că ai auzit ce mi-a povestit, fiindcă a vorbit destul de tare, iar ţie îţi place să tragi cu urechea.

Renul ţopăi de bucurie. Fata tâlhăroaicei o ajută pe Gerda să urce, o legă strâns de spinarea renului şi chiar băgă sub ea o pernuţă moale, ca să-i fie mai comod.

— Ţine, zise ea. Ia-ţi înapoi ghetuţele îmblănite, că afară e tare frig! Numai manşonul îmi rămâne mie, că-mi place. Însă n-am să te las să îngheţi. Am să-ţi dau mănuşile mamei mele. Sunt atât de mari, că îţi vor ajunge până la coate. Bagă-ţi mâinile! Acum, chiar că ai mâini urâcioase ca ale ei!

Gerda a început să plângă cu lacrimi de bucurie.

— Nu-mi place deloc să te văd smiorcăind! spuse fata tâlhăroaicei. Acuma ar trebui să te bucuri. Uite, îţi mai dau şi două pâini şi o bucată de şuncă, să-ţi ţină de foame.

Toate acestea au fost legate de spinarea renului. Fata tâlhăroaicei a deschis uşa, a chemat câinii în casă, a tăiat cu cuţitul său ascuţit legătoarea renului şi i-a spus:

— Fugi, dar să ai grijă de fată!

Gerda a întins mâinile înmănuşate spre fata tâlhăroaicei în semn de rămas-bun, iar renul a luat-o la goană printre tufişurile şi moviliţele din pădure, prin mlaştini şi câmpii. Lupii urlau, corbii croncăneau, în timp ce pe cer se întindea o perdea luminoasă.

— Astă-i aurora boreală, o ştiu din copilărie! spuse renul. Ia te uită cum străluceşte!

Şi goni mai departe. Aşa au mers ei zi şi noapte. Şi când au terminat de mâncat pâinea şi şunca, au ajuns în Laponia.

A ŞASEA POVESTE,
despre o laponă şi o finlandeză

S-au oprit în faţa unei cocioabe sărăcăcioase. Acoperişul îi stătea să cadă, iar uşa era atât de joasă, încât doar pe brânci puteai să intri sau să ieşi. Înăuntru se afla o bătrână laponă, care prăjea peşte pe plită. Renul îi istorisi povestea Gerdei, dar mai întâi îi

spuse tot ce păţise el, fiindcă asta i se părea mult mai important, iar Gerda nu scotea niciun cuvânt, atât de tare îngheţase.

— Ah, bieţii de voi! le spuse lapona. Mai aveţi drum lung de străbătut! Trebuie să mergeţi amar de cale ca să ajungeţi în Finlanda, unde Crăiasa Zăpezii stă într-un palat şi aprinde în fiecare seară focuri de artificii. O să vă scriu un răvaş scurt pe un peşte uscat, căci nu am hârtie, iar voi, când veţi ajunge în Finlanda, să i-l duceţi femeii de acolo. Ea are să vă îndrume mai bine decât mine.

După ce Gerda s-a încălzit, a mâncat şi a băut, lapona a scris ceva pe un peşte uscat, a rugat-o să-l păstreze cu grijă, a legat-o iar de spinarea renului şi le-a urat drum bun.

Toată noaptea au scânteiat pe cer luminiţele albăstrui ale aurorei boreale şi aşa, după ce au mers ei cât au mers, au ajuns în Finlanda şi au bătut în hornul femeii cu pricina, căci ea nici uşă nu avea.

Înăuntru era aşa de cald, încât finlandeza, o femeie scundă şi grasă, umbla aproape dezbrăcată. I-a scos repede Gerdei haina, mănuşile şi ghetuţele, altfel i-ar fi fost prea cald, i-a pus renului o bucată de gheaţă pe cap, apoi a citit ce era scris pe peştele cel uscat.

Citi şi reciti răvaşul de trei ori, până ce-l învăţă pe de rost, după care puse peştele în ceaunul cu supă, că era bun de mâncat, iar femeia nu irosea niciodată nimic.

Atunci renul îi povesti mai întâi păţaniile sale, apoi pe cele ale Gerdei. Finlandeza clipea din ochii săi iscoditori, dar nu scoase nicio vorbă.

— Eşti o femeie tare înţeleaptă, zise renul. Ştiu că poţi să faci o licoare care să-i dea fetiţei puterea a doisprezece viteji, ca să o poată înfrunta pe Crăiasa Zăpezii!

— Puterea a doisprezece viteji! repetă finlandeza. Da, ar putea să fie de ajuns!

S-a dus şi a luat de pe poliţă un sul mare de piele şi l-a desfăcut. Pe el erau însăilate nişte litere ciudate.

Finlandeza citi şi reciti cele scrise până când sudoarea a început să-i curgă şiroaie pe frunte.

Renul o rugă din nou să-i dea putere Gerdei, iar Gerda o privi cu ochi atât de rugători şi plini de lacrimi, încât finlandeza începu să clipească, luă renul deoparte şi, schimbându-i gheaţa de pe cap, îi şopti:

— Kay se află într-adevăr la Crăiasa Zăpezii, este foarte mulţumit şi crede că acolo este cel mai minunat loc din lume. Şi asta din cauza cioburilor de oglindă care i-au intrat în ochi şi în inimă. Dacă nu vor fi scoase, Kay va rămâne sub puterea Crăiesei.

— Dar nu poţi să-i dai Gerdei ceva care s-o facă mai puternică decât oricine?

— Nu pot să-i dau puteri mai mari decât are acum. Vezi şi tu cât de puternică este! I se supun şi oamenii, şi animalele! A mers desculţă în lume şi s-a descurcat de minune! Puterea n-o poate obţine de la noi, aceasta stă ascunsă în inima ei, fiindcă este o copilă drăgălaşă şi neprihănită. Dacă nu va putea să ajungă singură la Crăiasa Zăpezii şi să scoată cioburile din inima şi ochiul lui Kay, noi nu avem cum s-o ajutăm! Grădina Crăiesei începe la două poşte de aici. Poţi să o duci acolo, să o laşi lângă tufişul cu poame roşii şi să te întorci fără zăbavă.

Apoi femeia o urcă pe Gerda pe spinarea renului, şi acesta o luă iar la goană.

— Ah, mi-am uitat cizmele şi mănuşile! strigă Gerda, încolţită de gerul de afară.

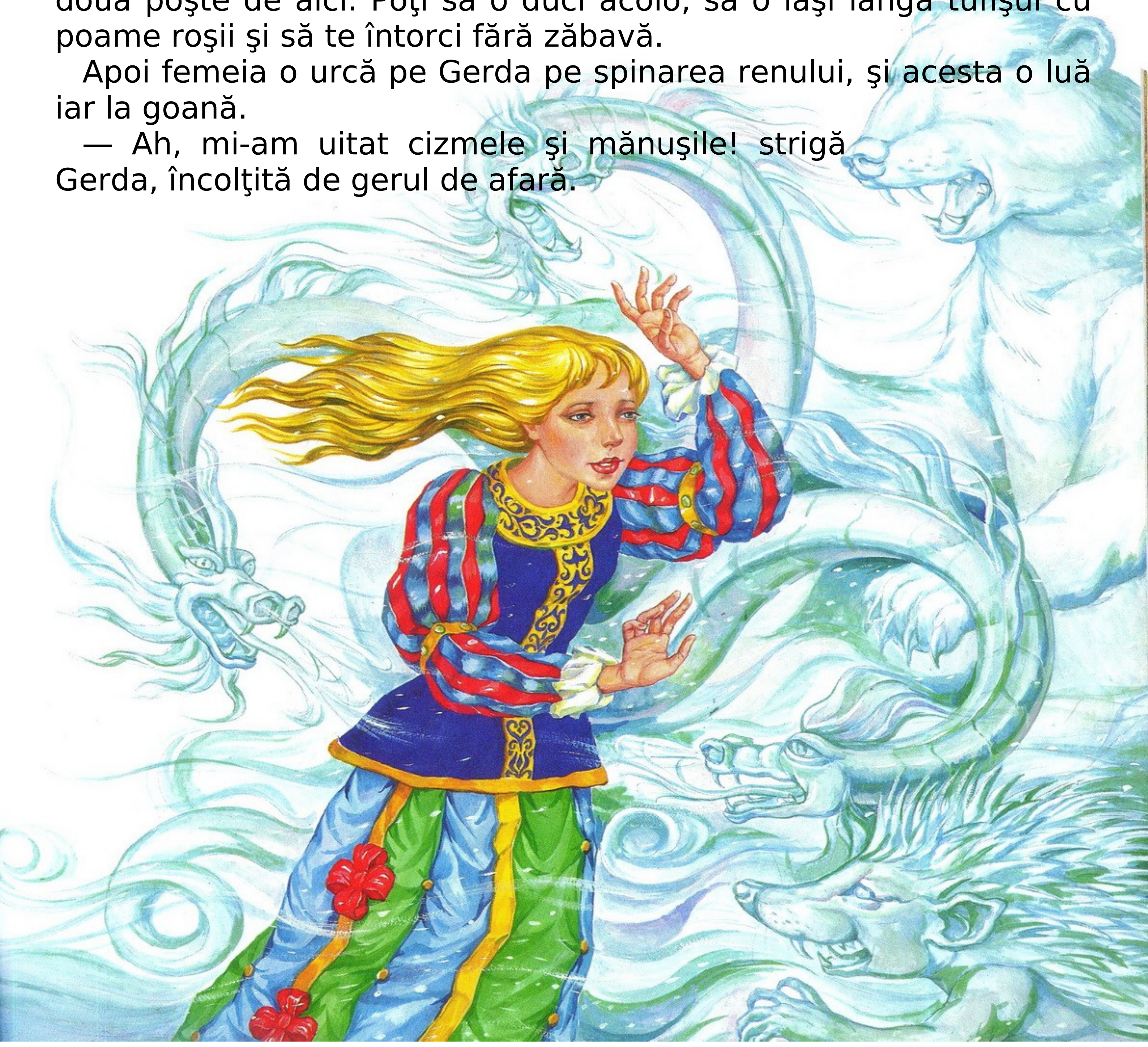

Dar renul nu se mai opri. Goni mereu până ajunse la tufişul cu poame roşii. O lăsă acolo pe fetiţă şi o sărută, în timp ce pe obraji îi şiroiau lacrimi mari. Apoi porni înapoi, iute ca săgeata.

Biata fetiţă a rămas singură, fără cizme şi mănuşi, pe un ger năprasnic.

Atunci a luat-o la fugă înainte cât o ţineau picioarele. Fulgii de zăpadă îi biciuiau faţa, dar nu cădeau din văzduh, căci cerul era limpede precum cristalul, luminat de aurora boreală. Nu, fulgii aceştia se rostogoleau pe pământ drept spre Gerda şi, cu cât se apropiau, se făceau tot mai mari. Gerda îşi aminti de fulgii mari şi frumoşi pe care îi văzuse prin lupa lui Kay. Însă cei de aici erau mult mai mari şi mai înspăimântători. Erau străjerii vii ai Crăiesei Zăpezii şi luau cele mai ciudate forme. Unii semănau cu nişte porci spinoşi mari şi urâţi, alţii arătau ca nişte balauri cu o sută de capete sau ca nişte urşi graşi cu blană lucioasă, însă toţi erau, de fapt, nişte fulgi de zăpadă vii, de un alb imaculat.

Micuţa Gerda spuse iute o rugăciune. Frigul era atât de pătrunzător, încât fata îşi putea vedea respiraţia. Erau aburi care se preschimbau în îngeraşi strălucitori. Toţi aveau coifuri, suliţe şi pavăze. Îngeraşii îi mângâiau mâinile şi picioarele. Acum fetiţa simţi că nu-i mai era aşa de frig şi îşi continuă curajoasă drumul spre palatul Crăiesei Zăpezii.

Dar, până una-alta, să vedem ce făcea Kay în vremea asta. El nu se gândea deloc la Gerda şi nici prin minte nu-i trecea că ea se afla atât de aproape.

A ŞAPTEA POVESTE,
despre cele întâmplate
în palatul Crăiesei Zăpezii şi după aceea

Pereţii palatului erau înălţaţi din nămeţi de zăpadă, iar ferestrele şi uşile fuseseră săpate în ei de vânturile vijelioase. Palatul avea sute de încăperi formate de troienele de zăpadă, înşirându-se una după alta, iar cea mai mare se întindea până hăt departe. Toate încăperile străluceau luminate de aurora boreală, pustii, dar scânteind în splendoarea lor rece. Nu era nici urmă de veselie. Nu

se dădeau niciodată baluri în care furtunile să-şi dezlănţuie muzica şi urşii albi să-şi arate graţia, mergând pe labele din spate şi făcând

plecăciuni adânci, iar cumetrele vulpi argintii nu se adunau niciodată la palavre, la o cafea. Totul era îngheţat, pustiu şi grandios. Aurora boreală se desluşea atât de bine, încât îi puteai număra perdelele de lumină. În mijlocul celei mai mari încăperi se găsea un lac îngheţat. Pojghiţa de gheaţă era crăpată în mii de bucăţele, atât de asemănătoare, încât, privite la un loc, alcătuiau o adevărată operă de artă. În mijlocul lacului şedea pe tron Crăiasa Zăpezii. Ea numea acest lac „oglinda înţelepciunii”. După părerea ei, era cea mai bună oglindă din lume.

Kay era vânăt de frig, aproape că se înnegrise, dar el nu simţea asta, deoarece Crăiasa Zăpezii îl sărutase şi nu mai ştia ce-i frigul, iar inima îi era un sloi de gheaţă. Băiatul se juca cu nişte bucăţi de gheaţă ascuţite şi netede, încercând să alcătuiască tot felul de figuri, aşa cum se joacă la noi copiii cu cuburile. Kay construia şi el, din sloiuri de gheaţă, asta numindu-se „jocul de gheaţă al înţelepciunii”.

Pentru el, îmbinarea figurilor era o îndeletnicire de cea mai mare importanţă, şi asta din pricina ciobului de oglindă pe care îl avea în ochi. Kay formase cuvinte întregi din bucăţile de gheaţă, dar nu reuşea nicicum să le îmbine cum trebuie pentru a alcătui cuvântul „VEŞNICIE”. Crăiasa Zăpezii îi spusese: „Dacă reuşeşti să formezi acest cuvânt, ai să devii stăpân pe tine însuţi şi eu am să-ţi dăruiesc lumea întreagă şi pe deasupra o pereche de patine noi.” Dar Kay nu putea alcătui cuvântul.

Crăiasa Zăpezii plecă în ţările calde, iar Kay rămase singur în imensa sală pustie. Se uita la bucăţile de gheaţă furat de gânduri. Şi, cum stătea neclintit şi ţeapăn, ai fi crezut că-i şi el un sloi de gheaţă.

În vremea asta, pe poarta uriaşă, prin care întotdeauna băteau vânturi năprasnice, intră Gerda. Ea spuse rugăciunea de seară şi vânturile se potoliră, ducându-se la culcare. Fetiţa pătrunse în uriaşa sală de gheaţă şi îl văzu pe Kay. Îl recunoscu îndată, se repezi să-l îmbrăţişeze, îl strânse tare la piept şi zise:

— Kay, dragul meu Kay! Te-am găsit, în sfârşit!

Dar el rămase nemişcat şi rece. Atunci, Gerda începu să plângă şi lacrimile ei fierbinţi căzură pe pieptul lui Kay şi pătrunseră adânc în inimă, topind sloiul de gheaţă. Kay se uită la Gerda şi, deodată, ochii i se umplură de lacrimi şi el plânse atât de tare,

încât ciobul ieşi odată cu lacrimile. O recunoscu pe prietena lui şi se bucură:

— Gerda, draga mea Gerda!... Unde ai fost atâta vreme?
Şi eu unde m-am aflat?

Kay privi în jur şi spuse:

— Ce frig este aici! Şi ce pustiu!

O strânse cu putere pe Gerda, iar fata începu să râdă şi să plângă de bucurie. Fericirea lor era aşa de mare, încât şi bucăţile de gheaţă au pornit să salte, iar când au obosit, s-au aşezat şi au format cuvântul pe care Kay nu putuse nicidecum să-l alcătuiască până atunci. Băiatul devenea propriul lui stăpân, ba mai trebuia să primească în dar de la Crăiasa Zăpezii lumea întreagă şi o pereche de patine noi.

Gerda îl sărută pe obraji, şi aceştia se îmbujorară. Fata îi sărută apoi ochii, care începură să lucească la fel de tare ca ai ei. Îi sărută mâinile şi picioarele, şi trupul se înzdrăveni îndată.

Acum, Kay nu se mai temea deloc că va veni Crăiasa Zăpezii, căci avea actul de eliberare, scris cu litere strălucitoare de gheaţă.

Copiii s-au luat de mână şi au ieşit din palatul îngheţat. Au început să vorbească despre bunica şi despre trandafirii din grădiniţa lor. Pe unde mergeau ei, vânturile se potoleau şi apărea soarele. Când ajunseră la tufişul cu poame roşii, renul era acolo şi îi aştepta.

Kay şi Gerda s-au dus mai întâi la finlandeză, s-au încălzit în căsuţa ei şi au aflat drumul spre casă. Apoi au trecut şi pe la laponă, care le pregătise hăinuţe noi, aşteptându-i cu sania gata de plecare.

La graniţa Laponiei, unde începuse să încolţească iarba, Kay şi Gerda şi-au luat rămas-bun de la ren şi de la laponă.

Şi iată înaintea lor apăru pădurea. Pe ramurile pline de muguri stăteau păsări şi ciripeau. Din pădure le ieşi în întâmpinare, călare pe un cal frumos, o fată cu o pălărie roşie pe cap şi cu pistoale la brâu.

Gerda recunoscu îndată şi calul, căci fusese cândva înhămat la caleaşca ei de aur, şi fata. Era fiica tâlhăroaicei!

Aceasta o recunoscuse şi ea şi amândouă s-au bucurat grozav.

— Ia uită-te la el, hoinarul! i-a spus fata lui Kay. Stau şi mă întreb dacă meriţi să te caute cineva tocmai la capătul pământului!

Gerda o întrebă dacă ştie ceva despre prinţ şi prinţesă.

— Sunt duşi prin alte ţări, răspunse fata tâlhăroaicei.

— Dar corbul? întrebă din nou Gerda.

— Corbul a murit. Cioara a rămas văduvă şi poartă un fir negru legat de picior. îşi plânge soarta, dar asta, cred eu, e o prostie. Mai bine povesteşte-mi tu ce-ai mai făcut şi unde l-ai găsit pe Kay.

Gerda şi Kay i-au povestit despre păţaniile lor.

— Văd că totul s-a terminat cu bine! zise fata tâlhăroaicei, apoi i-a prins de mână şi le-a făgăduit că, dacă va trece vreodată prin oraşul lor, va veni la ei în vizită.

Se despărţiră, iar Kay şi Gerda îşi continuară calea.

Pretutindeni înfloreau florile de primăvară, iarba înverzea. Deodată s-a auzit dangăt de clopot şi ei au recunoscut turnurile din oraşul lor natal. Au urcat pe scara cunoscută şi au intrat în cameră. Aici totul rămăsese neschimbat: ceasul ticăia la fel, acele lui arătau aceeaşi oră, ca odinioară. Dar, trecând prin uşa îngustă, Gerda şi Kay au observat că nu mai erau copiii de altădată, se maturizaseră. Trandafirii înfloriţi priveau de pe acoperiş prin fereastra deschisă; iată şi cele două scăunele. Kay şi Gerda s-au aşezat, ţinându-se de mână. Măreţia rece şi pustie din palatul Crăiesei Zăpezii dispăruse ca un vis urât.

Şedeau alături, doi oameni în toată firea, şi totuşi copii în sufletul lor, iar afară era vară, o vară caldă, minunată.

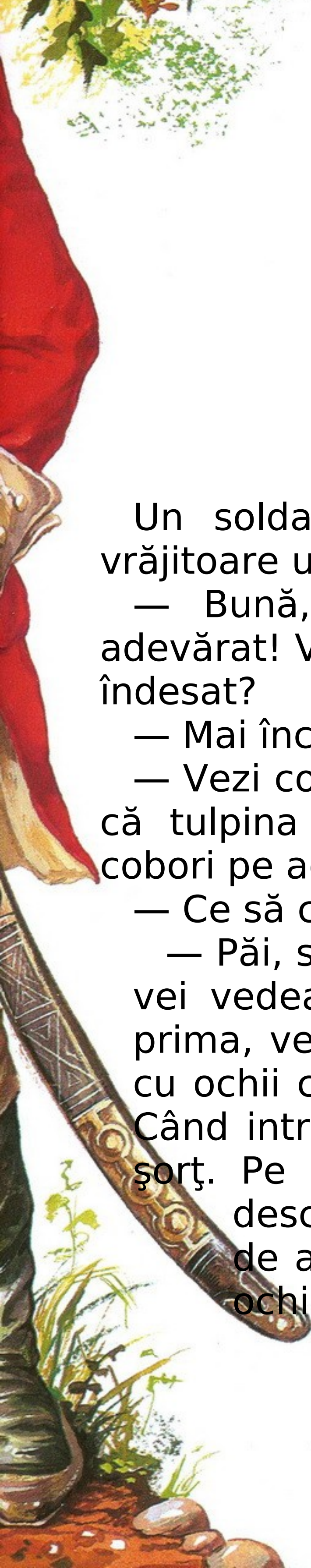

Amnarul

Un soldat tinerel se întorcea de la război. Când colo, o vrăjitoare urâtă de mama focului.

— Bună, oştene! Se vede dintr-o privire că eşti soldat adevărat! Vrei să câştigi atâta bănet, încât să-ţi ajungă cu vârf şi îndesat?

— Mai încape vorbă? răspunse soldatul.

— Vezi colea sus scorbura ceea din copac? Urcă-te şi-ai să vezi că tulpina e găunoasă. Am să te leg cu o funie de mijloc şi ai să cobori pe acolo sub pământ.

— Ce să caut eu sub pământ? întrebă soldatul.

— Păi, să iei banii, răspunse vrăjitoarea. Când vei ajunge sus, vei vedea trei uşi cu cheile în broască. Dacă o deschizi pe prima, vei vedea o ladă în mijlocul odăii, iar pe ladă un câine cu ochii cât nişte farfurioare. Să nu te sperii! Ia şorţul acesta. Când intri în odaie, aşterne-l jos ia câinele şi pune-l pe şorţ. Pe urmă deschide lada şi ia de-acolo cât ţi-o pofti inima. Dacă vrei de argint, intră în odaia de alături. Acolo stă un câine cu ochii cât pietrele de moară! Pune-l iute pe şorţ şi ia bani cât poţi duce. Dacă vrei bani de aur, intră în cea de-a treia odaie. Câinele care şade pe lada cu aur are nişte ochi cât două turnuri rotunde! Nici de acesta să nu-ti fie frică! Pune-l pe şorţ, apoi ia aur cât vrei!

— O fi cum zici, spuse soldatul. Dar tu ce vrei în schimb?

— Vreau să-mi aduci doar amnarul vechi, pe care l-a uitat bunică-mea acolo, zise vrăjitoarea.

Soldatul se învoi. El făcu întocmai cum îi poruncise vrăjitoarea. După ce-şi ticsi buzunarele, raniţa, chipiul, ba chiar şi cizmele cu bani, strigă la vrăjitoare să-l tragă în sus. Ajuns afară, o ispiti pe vrăjitoare la ce-i trebuie amnarul.

— Nu e treaba ta! se răsti babornița. Ia-ţi banii, şi pe-aici ţi-i drumul!

Atunci soldatul scoase sabia şi-i tăie capul. Apoi porni spre oraş. Trase la hanul cel mai bun, comandă bucatele cele mai gustoase şi îşi cumpără hainele şi cizmele cele mai scumpe. Acum era un domn bogat şi luat în seamă. Orăşenii îi povestiră despre toate minunăţiile din oraşul lor, despre regele care avea o fată nemaipomenit de frumoasă.

— Cum aş face s-o văd şi eu? întrebă soldat.

— Nimeni nu are voie s-o vadă, i se răspunse. Numai regele poate intra acolo. Fata locuieşte într-un palat împrejmuit cu câteva rânduri de ziduri. Este păzită zi şi noapte, căci s-a prorocit că prinţesa se va mărita cu un soldat, iar regele nici nu vrea să audă de una ca asta!

Timpul trecea. Soldatul trăia în huzur, mergea la teatru, ieşea la plimbare, dădea bani celor săraci, dar până la urmă, îi irosi pe toţi. Aşa că fu nevoit să se mute într-o cămăruţă întunecoasă. Într-o seară, cum stătea bietul soldat pe întuneric, îşi aminti de amnar. Îl scoase din buzunar şi scapără o dată. În aceeaşi clipă, în faţa lui se înfăţişă câinele cel cu ochii cât două farfurioare.

— Ce porunceşti, stăpâne? întrebă el.

— Mare minune! făcu soldatul şi îi porunci câinelui să-i aducă nişte bani.

Câinele dispăru şi peste o clipă se întoarse cu o pungă de bani în gură. Acum pricepu soldatul ce amnar minunat avea.

Într-o noapte îşi zise: „Oare de ce nu poate nimeni s-o vadă pe prinţesa cea frumoasă care stă închisă în palat? Ce-ar fi dacă mi-aş încerca norocul cu amnarul?...”

Scapără o dată şi apăru câinele cel cu ochii cât două farfurioare, şi soldatul îi porunci să i-o aducă pe prinţesă. Cât ai clipi din ochi, câinele se întoarse cu prinţesa în spate. Ea dormea şi era aşa de frumoasă, încât soldatul nu se putu stăpâni şi o sărută. După aceea, câinele o duse pe prinţesă înapoi la palat.

Dimineaţa, prinţesa le povesti alor săi că a avut un vis foarte ciudat: parcă venise un câine şi o dusese în spate la un soldat, care a sărutat-o.

Regina porunci ca, în noaptea următoare, o doamnă de onoare să stea cu prinţesa şi să nu-şi ia ochii de la ea.

A doua noapte, soldatului i se făcu dor de prinţesă şi-i porunci câinelui să i-o aducă din nou. Doamna de onoare se luă după câine şi văzu unde a intrat. Ea făcu o cruce pe uşă, se înapoie acasă şi se culcă liniştită. La întoarcere, după ce o dusese pe prinţesă la palat, câinele observă crucea de pe uşa hanului. Şi făcu câte

o cruce pe uşile tuturor caselor

din oraş. Dimineaţa, regele şi regina se duseră să vadă unde fusese prinţesa peste noapte.

Însă oriunde se uitau, vedeau numai cruci pe toate uşile. Şi atunci îşi dădură seama că-şi pierd timpul de pomană.

A treia noapte, soldatul îndrăgostit până peste urechi de prinţesă dori s-o vadă din nou şi chemă câinele, poruncindu-i să i-o aducă. Însă regina, care era o femeie isteaţă, puse într-o punguliţă nişte hrişcă, i-o prinse fetei la spinare şi făcu o găurică în ea, aşa cât să curgă pe drum, când o veni câinele s-o ia pe prinţesă. Câinele nu văzu dâra de hrişcă. Dis-de-dimineaţă, împăratul se luă după ea, şi-l găsi pe soldat. Dădu poruncă slugilor să-l bage la închisoare. Temnicerul veni şi-i spuse că va fi spânzurat. Bietul soldat se întristă peste măsură la auzul acestei veşti, însă îi păru şi mai rău că uitase amnaru acasă.

— Auzi, piciule?! îi strigă el printre zăbrele unui puşti care se juca afară. Du-te la han şi adu-mi din odaia mea amnarul, şi-ai să ai din partea mea un galben.

Când auzi de atâta bănet, băieţandrul alergă cât îl ţinură picioarele şi aduse amnarul.

Înainte de a fi spânzurat, soldatul rugă să i se îndeplinească ultima dorinţă: să-şi aprindă luleaua şi să fumeze.

Regele încuviinţă. Soldatul scoase amnarul, scăpără de trei ori şi, ca din pământ, răsăriră cei trei câini uriaşi. Ei se năpustiră asupra curtenilor, îi înhăţară, pe care şi cum nimeriră, pe rege, pe regină, cu tot cu sfetnici şi judecători, şi-i aruncară în înaltul cerului. Când căzură, praf şi pulbere se alese din ei.

Lumea adunată în piaţă îl făcu rege pe soldat. El ceru mâna prinţesei şi ea primi cu bucurie să fie regină.

Răţuşca cea urâtă

Era o minunăţie de loc, nu alta! Soarele lumina cu razele sale orbitoare şi colora în auriu lanurile încă verzi de ovăz. Fânul fusese strâns în căpiţe, iar pe câmp păşea agale pe picioroangele sale roşii o barză. Vorbea singură în egipteană, limbă învăţată de la maică-sa. De jur împrejurul ogoarelor şi păşunilor se întindeau cât vezi cu ochii păduri dese, presărate pe alocuri cu heleşteie adânci. Nici vorbă, era un loc de toată frumuseţea.

Sus, chiar în bătaia soarelui, se ridica un conac vechi de când lumea. Era înconjurat de un şanţ adânc, plin cu apă. De la zidurile lui şi până la mal creşteau nişte brusturi atât de mari şi de încâlciţi, încât un copil ar fi putut uşor să stea în picioare fără să-l vadă cineva. În hăţişul acela era o linişte şi o sălbăticie ca în codru, iar în locul cel mai dosit şedea în cuibar, clocindu-şi ouăle, o raţă. Clocea cam de multişor, încât sărmana de ea obosise de-a binelea şezând aşa nemişcată. Unde mai pui că n-o vizita aproape nimeni, suratele ei preferând să înoate în apa din şanţ, decât să vină la ea în locul acela întunecos să pună ţara la cale.

Mai trecu ceva vreme şi ouăle au început să crape unul după altul. Boboceii de raţă prinseră viaţă şi se iţeau din găoacele lor piuind subţirel „mac-mac!”

— Mac-mac! le răspunse raţa şi atunci boboceii începură să măcăie pe întrecute, uitându-se totodată cu mirare la frunzişul

verde de deasupra lor. Mama îi lăsă să se uite în voie, căci ştia că verdele face bine la ochi.

— Ce mare e lumea! se minunară boboceii, care stătuseră până atunci înghesuiţi în găoacele lor strâmte.

— Credeţi voi că asta e toată lumea? le zise raţa-mamă. Să ştiţi că lumea e mult mai mare şi se întinde până hăt departe, dincolo de grădină şi chiar de ogoarele preotului, dar până acolo n-am ajuns nici eu. Ei cum, aţi ieşit cu toţii din ouă? întrebă raţa ridicându-se din cuibar. Ba nu! Iată un ou încă întreg. Şi-i cel mai mare. Cât mai are de gând să zăbovească bobocelul cela înăuntru? Că mie zău mi-a cam plesnit răbdarea!

N-avu însă încotro şi se aşeză din nou în cuibar.

— Ce mai faci? o întrebă o raţă bătrână care tocmai venise s-o vadă.

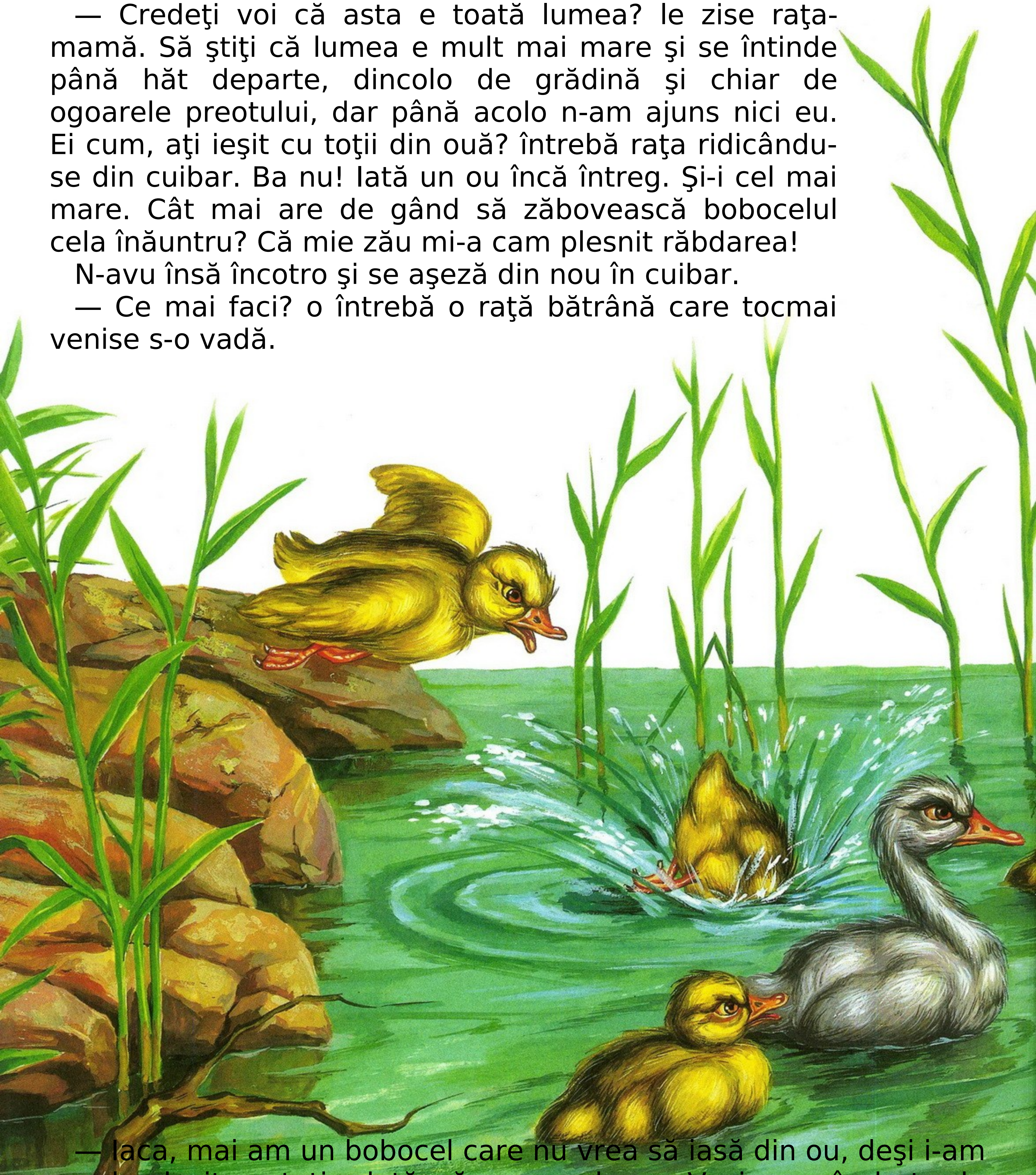

— Iaca, mai am un bobocel care nu vrea să iasă din ou, deşi i-am pus la clocit pe toţi odată, răspunse cloşca. Vezi ce mândreţe de

bobocei am scos! Seamănă leit cu tatăl lor, iar fluşturaticul de el nici n-a catadicsit măcar să vină să-i vadă.

— Lasă-mă să văd şi eu oul cela care nu vrea să crape, zise bătrâna. Te pomeneşti că-i un ou de curcă. Am păţit-o şi eu odată aşa cu un pui de curcă şi am avut numai necazuri cu el, căci curcile se tem de apă. Nu puteam nicicum să-l bag în baltă. Măcăiam de dădea sufletul din mine, dar ce folos, şedea pironit locului. Ia să mă uit mai bine. Da, negreşit, e un ou de curcă. Lasă-l şi tu în voia Domnului şi învaţă-i mai bine pe ceilalţi bobocei să înoate!

— Nu, am să-l mai clocesc puţin, zise cloşca. I-am clocit atâta, am să mă mai chinui puţin ca să-i dau viaţă şi lui.

— Dacă n-ai altceva ce face, spuse raţa cea bătrână şi plecă. In cele din urmă crăpă şi oul cel mare şi din el se rostogoli un bobocel. Dar ce mare şi urât era!

Raţa se uită cu luare-aminte la el. Că mare mai e! Cogeamite răţoi. Şi nu seamănă deloc cu ceilalţi! Să fie totuşi un pui de curcă?

Rămâne de văzut. Deşi, vrea nu vrea, o să-l bag în apă chiar dacă va trebui să-l împing cu de-a sila.

A doua zi, vremea era la fel de frumoasă. Frunzele brusturilor străluceau sub razele fierbinţi ale soarelui. Raţa se duse cu toată familia la baltă.

Pleosc! şi raţa se pomeni în apă. De acolo făcu „mac-mac!”, îndemnând boboceii s-o urmeze, şi, unul câte unul, toţi o urmară. La început, apa le venea până peste căpşoarele galbene şi pufoase, dar ei ieşeau repede deasupra

şi înotau de minune, lopătând de zor cu picioruşele lor roşii. Bobocelul cel mare, cenuşiu şi urât nu rămânea în urma celorlalţi.

„Nu, nu poate fi pui de curcă, îşi zise raţa în sinea ei. Uite ce bine lopătează cu lăbuţele şi ce drept se ţine! E copilul meu şi, la o adică, dacă te uiţi mai bine la el, nici nu e atât de urât!” Mac-mac! îşi chemă ea boboceii. Hai, mai iute, după mine. O să vă arăt lumea, o să vă duc şi în curtea raţelor, numai să vă ţineţi aproape, ca nu care cumva să vă calce cineva şi – principalul – păziţi-vă de pisică!

Şi aşa ajunseră în curtea raţelor. Acolo însă, ce să vadă? Două familii de raţe se ciondăneau aprig pentru un cap de ţipar, pe care până la urmă l-a păpat pisica.

— Vedeţi cum e lumea asta! zise cu năduf raţa, căci nici ea nu s-ar fi dat în lături să se înfrupte din capul de ţipar. Ţineţi-vă bine pe picioruşe, le spuse ea boboceilor, măcăiţi cum se cuvine şi aplecaţi-vă căpşoarele cu respect în faţa bătrânei raţe de colo! E raţa cea mai de soi de pe aici. E de viţă spaniolă, de aceea e atât de grasă şi de mândră. Are o pieliţă roşie în formă de inel în jurul lăbuţelor, vedeţi ce bine îi stă! Asta-i ceva nemaipomenit de frumos şi totodată cel mai înalt semn de nobleţe de care se poate învrednici o raţă.

Se vede de la o poştă că e o raţă deosebită şi trebuie să fie respectată de toată lumea, orătănii sau oameni. Mac-mac! Şi nu vă ţineţi lăbuţele aşa lipite una de alta! O răţuşcă bine-crescută trebuie să-şi ţină picioruşele mai depărtate, la fel ca mama şi tata. Uite-aşa! Acum, aplecaţi-vă căpşoarele şi spuneţi „mac!”

Cloşca le tot dădea lecţii de bună purtare, iar boboceii făceau întocmai cum erau învăţaţi, deşi tot nu le-au intrat în voie raţelor vârstnice.

— Na-ţi-o bună! Nu eram destule aici, că au venit şi astea pe capul nostru. Şi bobocul cela uite cât e de mare şi de urât. Să-i piară şi urma de aici!

Zicând astea, o raţă se repezi şi-l ciupi pe bobocelul cenuşiu de ceafă.

— Lasă-l în pace! zise raţa-mamă. Nu ţi-a făcut niciun rău!

— Nu mi-a făcut, ai dreptate, dar e atât de mare şi de caraghios, că trebuie gonit de aici, făcu raţa cea rea.

— Ai nişte copii tare drăgălaşi, zise raţa cea bătrână cu pieliţă roşie la picior. Toţi sunt frumuşei, în afară de cel cenuşiu, care nu-i de soi. Dacă s-ar putea, ar trebui făcut din nou.

— Ştiţi bine că aşa ceva nu este cu putinţă, îi răspunse raţa-mamă. Nu arată încă prea bine, dar e bun la inimă. Şi înoată nu mai rău decât ceilalţi, ba chiar aş zice că mai bine. Cred că, pe măsură ce are să crească, va deveni tot mai arătos, ba nici nu va fi din cale afară de mare. Găoacea era tare strâmtă şi el a crescut mai mult decât trebuie, de aceea e cam colţuros deocamdată. Şi raţa îi netezi cu gingăşie pufuşorul. Şi-apoi este răţoi, aşa că nu contează prea mult cum arată. Eu zic că o să fie voinic şi o să răzbească în viaţă.

— Ceilalţi bobocei sunt tare drăgălaşi! o ţinu una şi bună raţa cea bătrână. Simţiţi-vă aici ca acasă şi, dacă găsiţi vreun cap de ţipar, nu uitaţi să mi-l aduceţi mie.

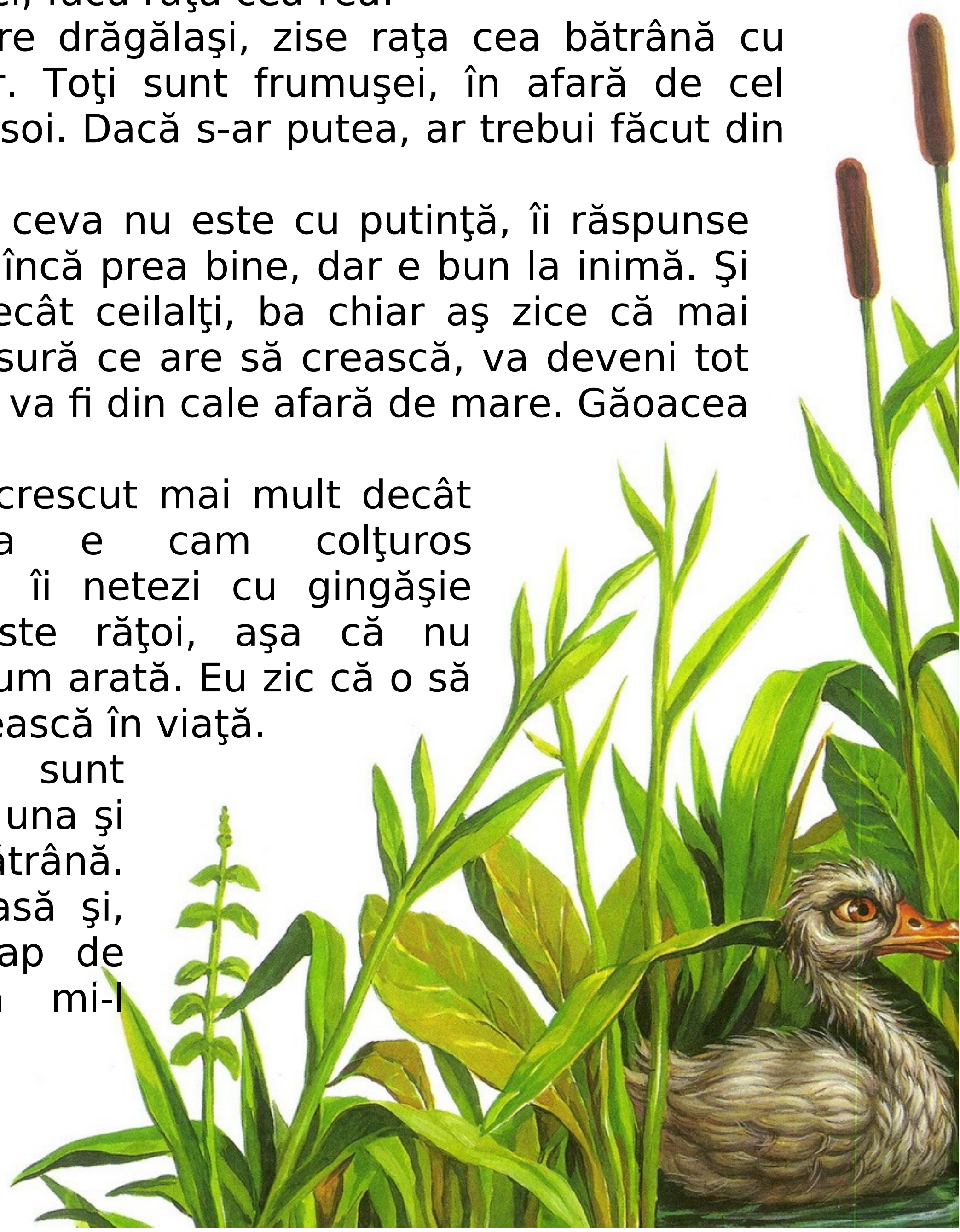

Şi aşa rămase raţa cu boboceii în curte, care deveni de atunci casa lor. Numai sărmanul boboc cenuşiu, care ieşise ultimul din ou, era ciupit, bătut şi batjocorit de raţele din curte, ba chiar şi de găini. „E prea mare şi pocit din cale afară”, ziceau toate orătăniile, iar cocoşul, care se credea împărat fiindcă avea pinteni la picioare, se năpustea asupra bobocului umflându-şi aripile aidoma unor pânze de corabie în care suflă vântul în rafale. Se mai şi zborşea pe deasupra, iar creasta i se înroşea ca para focului.

Aşa trecu prima zi, dar apoi a fost si mai rău. Toţi îl goneau pe bobocel, chiar şi fraţii şi surorile îi spuneau cu mânie: „Mânca-te-ar pisica, poci-tanie nesuferită!” Iar mamă-sa adăugă cu necaz: „Poate-i mai bine să pleci în lumea largă!” Raţele şi găinile îl ciupeau, iar fata care hrănea orătăniile a dat în el cu piciorul.

În cele din urmă, bobocelul n-a mai putut răbda, a străbătut în fugă curtea şi a sărit peste gard! Păsărelele speriate au zburat care încotro din tufişuri.

„S-au speriat de mine pentru că sunt urât!” îşi zise bobocelul şi alergă înainte fără să aleagă drumul. Fugi fără oprire până când se pomeni în baltă, unde trăiau raţele sălbatice. Aici a stat toată noaptea. Obosise şi îi era greu pe suflet.

Dimineaţă, raţele sălbatice se treziră şi, văzând bobocelul, se zgâiră la el.

— Ce fel de arătare mai e şi asta? se întrebară.

Bobocelul se răsuci în toate părţile şi le salută, cum putu mai bine.

— Tare urât mai eşti! spuseră raţele sălbatice. Dar, la urma urmei, nouă puţin ne pasă, numai să nu-ţi treacă prin cap să te înrudeşti cu noi!

Bietul bobocel! Numai de asta nu-i ardea! Măcar de l-ar lăsa să stea cu ele în stufăriş şi să-şi stingă setea cu apă sălcie de baltă.

Stătu acolo două zile. După aceea veniră în zbor doi gâscani sălbatici. Ieşiseră de curând din ou şi o făceau pe vitejii.

— Ascultă, frăţâne! strigară ei. Eşti atât de caraghios, încât zău că ne placi! Vrei să zbori cu noi, să fii pasăre călătoare? Aici, în apropiere, în altă baltă, sunt nişte gâsculiţe sălbatice foarte frumuşele, toate-s domnişoare şi pot spune „ga-ga”! Cu urâţenia ta, chiar c-ai să le dai gata!

Pac! Pac! răsună deodată deasupra bălţii, şi cei doi gâscani căzură morţi în stufăriş; apa se înroşi de sânge.

Pac! Pac! se auzi din nou, şi un cârd de gâşte sălbatice se ridică din stuf. Şi iar răsunară împuşcături. Era o vânătoare în toată regula! Vânătorii înconjuraseră balta din toate părţile; unii stăteau cocoţaţi chiar pe crengile copacilor care se întindeau deasupra apei.

Fumul albăstriu al prafului de puşcă plutea ca un nouraş şi se împrăştia deasupra bălţii. Ogarii săriră în apă, ştiobâlc! înaintând prin stufăriş. De spaimă, bietul bobocel era mai mult mort decât viu. Dădu să-şi ascundă capul sub apă, când, deodată, chiar în faţa lui răsări un câine mare şi fioros, cu limba scoasă şi ochii lucind de răutate. Se uită la bobocel, rânji arătându-şi colţii ascuţiţi şi –pleosc! pleosc! – o luă la goană mai departe.

„Slavă Domnului! oftă bobocelul şi-şi trase sufletul. Se vede că sunt aşa de urât, încât nici câinele nu vrea să mă mănânce.”

Încremeni în timp ce alicele şuierau zănatice prin stufăriş, iar văzduhul se cutremura de pocnete de armă.

Abia pe la amiază împuşcăturile încetară, dar încă multă vreme bobocelul nu îndrăzni să se clintească din loc. După câteva ore de aşteptare, îşi luă inima-n dinţi, se ridică, privi cu băgare de seamă în jur şi o luă din loc peste câmpuri şi lunci. Numai că între timp se stârnise o furtună. Vântul sufla cu atâta putere, încât abia se mai ţinea pe picioare.

La căderea nopţii ajunse la o cocioabă. Era atât de dărăpănată, încât stătea să cadă, dar, neştiind nici ea singură pe care parte să se răstoarne, rămânea încă în picioare.

Vântul era atât de năprasnic, încât bobocelul se văzu nevoit să se sprijine de cocioabă ca să nu fie luat pe sus. Deodată, observă că uşa cocioabei era ieşită dintr-o ţâţână şi atârna pe o parte, încât ar fi putut să se strecoare cu uşurinţă pe acolo înăuntru. Aşa şi făcu.

În cocioabă locuia o babă cu pisica şi găina ei. Pisica torcea şi îşi arcuia spinarea, scoţând scântei când îi frecai în răspăr blăniţa mătăsoasă. Găina avea picioruşe subţiri şi scurte. Făcea nişte ouă minunate şi băbuţa o iubea ca pe o fiică.

Dimineaţa, l-au zărit pe bobocel în cămară. Pisica a început să pufnească furios, iar găina să cotcodăcească cât o ţineau bojocii.

— Cine-i? întrebă baba şi se uită în jur. Dar cum avea vederea slabă, i se păru că bobocelul e o raţă mare şi grasă care se rătăcise.

— Mare noroc pe capul meu! zise ea. Acum o să am şi ouă de raţă. Numai de n-ar fi răţoi. Ei, dar nu-mi rămâne decât s-o pun la încercare!

Şi bobocelul a fost pus la încercare timp de trei săptămâni, dar nici pomeneală de ouă.

Adevăraţii stăpâni în casă erau pisica şi găina, şi amândouă spuneau când vorbeau despre sine: „Noi şi lumea!” Îşi închipuiau că jumătate din lume sunt ele, ba mai mult, că sunt jumătatea cea mai bună! Bobocelul îndrăzni să spună că în această privinţă ar putea fi şi alte păreri, dar găina şi pisica săriră ca arse.

— Poţi să faci ouă? întrebă găina.

— Nu! răspunse bobocelul.

— Atunci ţine-ţi pliscul!

Iar pisica îl întrebă:

— Poţi să-ţi arcuieşti spinarea, să scoţi scântei şi să torci?

— Nu.

— Atunci ţine-ţi gura când vorbesc alţii mai deştepţi ca tine!

Bobocelul se ghemui abătut într-un colţ. Îşi aminti deodată de aerul curat de afară, de lumina blândă a soarelui. I se făcu un dor nestăvilit de apă şi ar fi vrut tot atunci să sară în baltă şi să înoate. Nu se putu stăpâni şi îi spuse toate astea găinii.

— Eşti în toate minţile? îl întrebă ea. N-ai ce face, de-aia îţi vin în cap tot felul de prostii. Fă ouă sau toarce, şi atunci ai să vezi cum îţi trec aiurelile!

— Dar e aşa de plăcut să pluteşti pe apă! zise bobocelul. Să te scufunzi şi să ajungi cu capul în apă până la fund!

— Ţi-ai găsit şi tu plăcere! zise găina. Ai înnebunit de-a binelea! Întreab-o şi pe pisică, care-i cea mai înţeleaptă dintre toate pisicile, dacă îi place să înoate sau să se cufunde în apă. Despre mine, nici nu mai vorbesc! Întreab-o, până la urmă, şi pe bătrânica noastră, care-i cea mai deşteaptă fiinţă de pe lume! Şi ai să vezi dacă îi place să înoate sau să se bage cu capul în apă până la fund!

— Voi nu mă înţelegeţi! oftă bobocelul.

— Dacă nici noi nu te înţelegem, atunci cine oare să te mai înţeleagă?! Nu cumva ai vrea să fii mai deştept decât pisica şi decât stăpâna noastră, ca să nu mai zic de mine? Nu mai îndruga la prostii şi mulţumeşte-i Domnului pentru tot binele ce ţi-am făcut! Nu ţi-e de ajuns că ai un adăpost, stai la căldurică şi, pe deasupra, poţi să înveţi atâtea lucruri folositoare de la noi.

Dar tu eşti un bobocel plin de ifose şi n-am ce discuta cu tine! Trebuie să-mi dai crezare, eu îţi vreau numai bine, de aceea îţi spun totul pe şleau, căci aşa fac prietenii adevăraţi. Învaţă să faci ouă sau să torci şi să scoţi scântei!

— Ba eu cred că am să plec iar în lumea largă, răspunse bobocelul.

— Călătorie sprâncenată! strigă atunci găina scoasă din răbdări.

Şi bobocelul plecă. Înotă cât îi pofti inima, se scufundă în apă, dar toţi cei din jur continuau să râdă de el, spunând că-i urât rău!

Veni toamna. Frunzele din copaci se îngălbeniră şi se uscară; vântul le smulgea şi le învârtejea prin văzduh. Se făcea tot mai frig. Norii erau grei de atâta grindină şi fulgi de zăpadă. Pe gard stătea cocoţat un corb şi croncănea de frig. Brrr! Îngheţai numai auzindu-l! Zile rele ajunsese bietul bobocel!

Într-o seară, pe când soarele tocmai asfinţea, de dincolo de pădure apăru un cârd de păsări mari şi minunate. Bobocelul nu mai văzuse niciodată păsări aşa de frumoase. Aveau pene albe ca zăpada şi gâturi lungi şi graţioase. Era un cârd de lebede. Scoţând sunete ascuţite şi bătând din aripile lor mari, porniră din luncile îngheţate spre ţările calde, dincolo de marea albastră. Se înălţară în tării, iar sărmanul bobocel fu cuprins de o nelinişte ciudată.

Se răsuci în apă ca un titirez, întinse gâtul şi scoase nişte sunete atât de neobişnuite, încât se sperie de propriul glas. Nu-şi putea lua ochii de la acele păsări minunate şi fericite şi, când nu le mai zări, se cufundă în apă, ieşi din nou la suprafaţă şi multă vreme nu-şi putu veni în fire. Nu ştia ce fel de păsări sunt acelea, nu ştia încotro au zburat, dar se simţea atras de ele mai mult ca de orice altă fiinţă. Nu le invidia câtuşi de puţin: cum şi-ar fi putut închipui că va ajunge vreodată atât de frumos?! Bietul bobocel ar fi fost foarte mulţumit dacă măcar raţele l-ar fi primit printre ele şi nu l-ar fi alungat.

Veni şi iarna cea friguroasă. Bobocelul trebuia să înoate fără încetare, ca să nu îngheţe apa în jurul lui, dar, cu fiece noapte, copca în care înota se făcea tot mai mică. Era ger şi gheaţa se tot strângea în jurul lui.

Bobocelul era nevoit să dea mereu din lăbuţe. Până la urmă, obosit peste măsură, nu mai putu să se mişte şi fu prins între sloiurile de gheaţă.

În zorii zilei, trecu pe acolo un ţăran. Văzu bobocelul îngheţat, sparse gheaţa cu sabotul, luă pasărea şi o duse acasă mai mult moartă decât vie, s-o arate nevestei. Acolo, încălzindu-se, bobocelul îşi veni în fire.

Copiii vrură să se joace cu el, dar bobocelul crezu că vor să-i facă vreun rău. Se zbătu de spaimă şi nimeri drept în doniţa cu lapte, răsturnând-o. Surprinsă, femeia scoase un ţipăt, iar bobocelul se sperie şi mai tare, sări în putineiul cu unt, iar de acolo – în baniţa cu făină. Vai de capul lui cum arăta!

Femeia se luă cu vătraiul după el, copiii alergau din urma lui, împiedicându-se unul de altul, hohotind şi ţipând. Bine că uşa era deschisă şi bobocelul o zbughi afară, zbură printre tufişuri până căzu sleit de puteri în zăpadă. Zăcu acolo multă vreme, aproape în nesimţire.

Ar fi mult prea trist şi dureros să povestim despre toate necazurile şi suferinţele pe care le-a avut de îndurat bobocelul în acea iarnă geroasă.

Când soarele încălzi din nou pământul cu razele sale blânde, el se afla în baltă, ascuns în stufăriş. Ciocârliile începură iar să cânte. Venise primăvara!

Bobocelul îşi întinse aripile şi simţi deodată că ele crescuseră devenind mult mai puternice ca înainte. Îşi luă zborul şi nici nu apucă să se dezmeticească bine, că se pomeni într-o grădină mare, cu meri înfloriţi.

Pe marginea lacului creşteau tufe de liliac. Ciocârliile cântau melodios. Ce frumos era aici! Mirosea a primăvară!

Deodată, dintre trestii ieşiră trei lebede albe, minunate. Pluteau atât de lin şi de uşor, încât părea că lunecă pe faţa apei. Bobocelul recunoscu aceste păsări frumoase şi fu cuprins de o tristeţe ciudată, răvăşitoare.

„Am să mă duc la păsările astea măreţe. Probabil că au să mă ciupească până la sânge pentru că sunt aşa de urât şi îndrăznesc să mă apropii de ele. Dar nu-mi pasă! Mai bine să mor de loviturile lor decât să mă ciupească raţele şi găinile, să-mi dea cu piciorul fata care hrăneşte păsările sau să sufăr de frig şi de foame toată iarna!”

Şi se avântă pe apă, lopătând către frumoasele lebede care, văzându-l, fâlfâiră din aripi şi se îndreptară spre el.

— Dacă aşa mi-i soarta, omorâţi-mă! zise bietul boboc şi-şi plecă resemnat capul deasupra apei, aşteptându-şi sfârşitul.

Când colo, îşi văzu oglindit în apa limpede propriul chip. Dar acum nu mai era un bobocel cenuşiu şi urât; se transformase într-o lebădă albă şi frumoasă. După cum se vede, nu contează că vii pe lume într-un cuib de raţă, important e ca oul din care ieşi să fie de lebădă.

Acum nu-i mai părea rău de toate necazurile şi de suferinţele îndurate, căci cu atât mai mare era fericirea pe care o încerca. Iar lebedele cele mari pluteau în jurul ei şi o mângâiau drăgăstos cu ciocurile lor roşii.

Atunci, în grădină veniră în fugă câţiva copii. Începură să arunce lebedelor firimituri de pâine şi boabe de porumb, iar cel mai mic strigă:

— A mai venit una! Una nouă! Ceilalţi îi ţinură isonul:

— Da, încă una! Una nouă!

Bătând din palme şi ţopăind de bucurie, copiii alergară acasă să le spună vestea părinţilor. Apoi se întoarseră aruncând din nou în apă firimituri de pâine şi cozonac. Şi copiii, şi părinţii o ţineau într-un glas:

— Lebăda care a venit acuma e cea mai frumoasă! Este atât de tânără şi de drăgălaşă!

Şi lebedele cele bătrâne se închinară în faţa ei. Iar lebăda cea tânără se fâstâci cu totul şi îşi ascunse capul sub aripă. Nu ştia ce să facă. Era nespus de fericită, dar nu şi mândră, căci o făptură cu inima bună este întotdeauna modestă. Îşi aminti de vremea când toţi îşi băteau joc de ea, iar acum ziceau că e cea mai frumoasă dintre lebede! Chiar şi liliacul îşi apleca spre ea crenguţele plăcut mirositoare, iar soarele zâmbitor răspândea atâta căldură în jur. Lebăda îşi întinse aripile, îşi înălţa gâtul şi spuse înduioşată:

— Pe când eram doar o răţuşcă urâtă şi nenorocită, nici nu mi-am putut închipui că voi ajunge atât de fericită!

Crăiasa Zăpezii

(Traducere de Justina Bandol)

Amnarul

(Traducere de Constantin Dragomir)

Răţuşca cea urâtă

(Traducere de Justina Bandol)